

*Genealogische en Heemkundige
Kring
Vaertlinck*

VZW

Contactblad van de Werkgroep Genealogie en Heemkunde –
Willebroek

Willebroeck — Zicht op de Vaart.

Uitg. Jos. De Maeyer, Willebroeck.

Driemaandelijks tijdschrift

1e jaargang – Nr 4

april-mei-juni 2006

Verantwoordelijke uitgever: Gust VAN AUWENIS, Dendermondseseesteenweg 204 b202, 2830 Willebroek

Culturele vereniging "VAERTLINCK"

Secretariaat p.a. René PATTYN
Molenweg 24
2830 Willebroek

Tel.: 03/886.92.44

E-mail : pattyn.rene@scarlet.be

E-mail : guvanau@scarlet.be

Bankrek.: 068-2318314-41

Erkende culturele vereniging Willebroek : culw083

De vereniging staat los van alle filosofische en ideologische strekkingen.

Bestuursleden :

Gust VAN AUWENIS	Voorzitter	Dendermondsestwg 204	2830 Willebroek	03/886.85.54
René PATTYN	Secretaris	Molenweg 24	2830 Willebroek	03/886.92.44
Guido VAN HUMBEECK	Penningmeester	Joz. Wautersstraat 125-1	2830 Willebroek	
Leon BERNAERTS	Bestuurslid	Eikenstraat 20	2840 Reet	03/888.21.83
Flor COOLS	Bestuurslid	Vijverhoflaan 2	2830 Willebroek	03/886.69.98
Gary MANTIERS	Bestuurslid	Nieuwstraat 11	2830 Willebroek	03/886.65.26
Jan PEETERS	Bestuurslid	Pullaar 270	2870 Breendonk	0477/626984
Eric VAN WINGHE	Bestuurslid	Mispelweg 41	2830 Willebroek	03/886.78.82

Abonnement : 15,00 € door storting of overschrijving op rekening **068-2318314-41** van
"Vaertlinck", 2830 Willebroek

Afzonderlijke nummers : 5,00 €

Contactadres: René PATTYN, Molenweg 24, 2830 Willebroek

Website : <http://www.vaertlinck.be>

ISSN 1782-2785

Lid van :

Koninklijke Vereniging voor
Natuur- en Stedenschoon vzw

Editoraal

Vandaag krijgt u het vierde en laatste nummer van de eerste jaargang in handen.

Dat ons tijdschrift tijdens deze jaargang zo'n goed onthaal mocht kennen bij zoveel belangstellenden durfden wij een jaar geleden bijna niet verhoppen.

Wij kunnen gerust spreken van een groot succes.

Het aantal geïnteresseerden blijft immers stijgen hetgeen bewijst dat er een grote tevredenheid bestaat onder de vele leden en lezers over onze uitgave "Vaertlinck".

Wij danken daarvoor al diegenen die trouw hebben meegewerkt aan het behalen van dit prachtig resultaat.

De talrijke aanmoedigingen, de bruikbare informatie en de vele genealogische en heemkundige teksten die we mochten ontvangen verheugen ons ten zeerste. Hiervoor nogmaals onze dank.

Wij wensen u van harte, beste lezer, nog veel leesplezier en bovendien gezonde ontspanning.

Het bestuur

Het bestuur van "Vaertlinck" wenst U
allen een Vrolijk Paasfeest !

Te verwachten in "Vaertlinck"

- *Wouter van Stolwijk, een Willebroeks pastoor op de brandstapel te Vilvoorde.
- *Jacob van Vitry, een militante kruistochtenpredikant te Willebroek, een mythe.
- *Graaf Conrad de Buissereth – kasteel Termeire
- *Jean Henri Spiette, een controversiële notaris.
- *Tisselt en ... The art of warfare in Western Europe during the Middle Ages.
- *Brouwerij "De Wildeman" te Blaasveld, een bizarre verkoop.
- *Louis Dochez, een Willebroekenaar ronselt voor de Noordelijken tijdens de Secessieoorlog.

Vaertlinck op uitstap naar het “Fort van Liezele”

Tussen de dorpskernen van Puurs en Liezele ligt, onder een smaragdgroene sluier verscholen, een betonnen mastodont. De vesting met bouwjaar 1908 is nu het best bewaarde en meest complete fort van de voormalige Vesting Antwerpen (dit in tegenstelling tot het zusterfort van Breendonk, dat in de Tweede Wereldoorlog een andere en zeer droevige bestemming kreeg, en nu in gans Europa bekend is als het Kamp van Breendonk).

Vaertlinck organiseerde op 10 oktober ll. een uitstap naar dit militaire unicum. Met een 25-tal leden werden we door de gids Marc Van Riet op een onderhoudende manier en met deskundigheid door het gehele fort rondgeleid. Zelfs de duistere gangen en torens hebben geen geheimen meer voor de deelnemers.

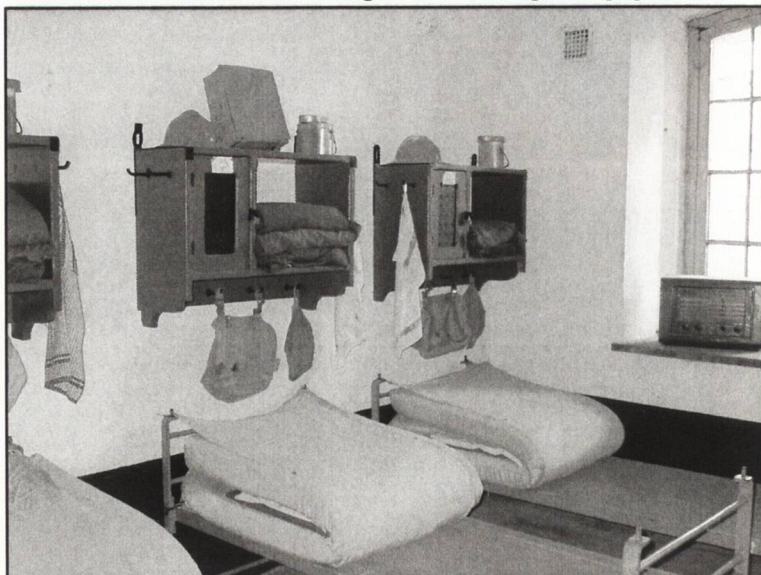
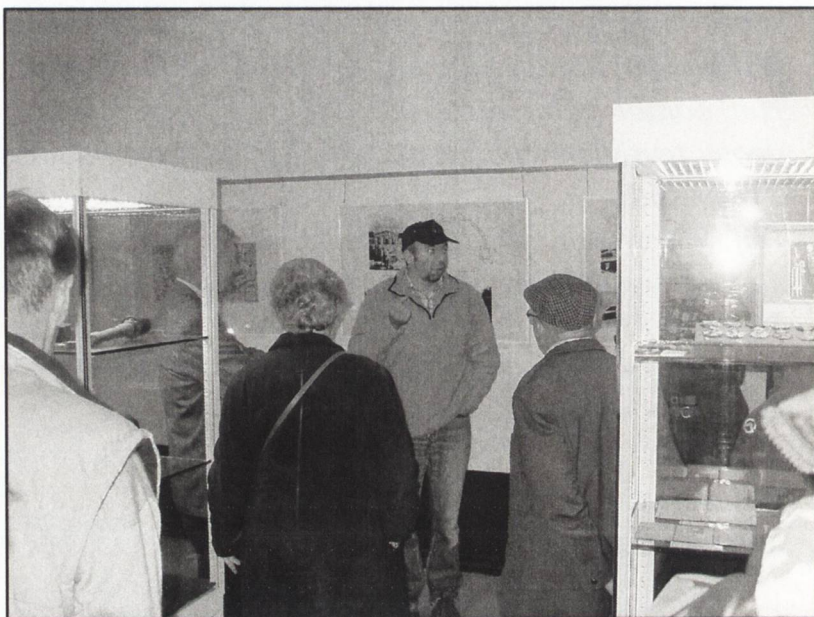
Een beetje geschiedenis

In 1906 werd er beslist tot de bouw. Het fort behoorde tot de grote verdedigingsgordel rond Antwerpen die van de stad één van de grootste vestingen van Europa maakte.

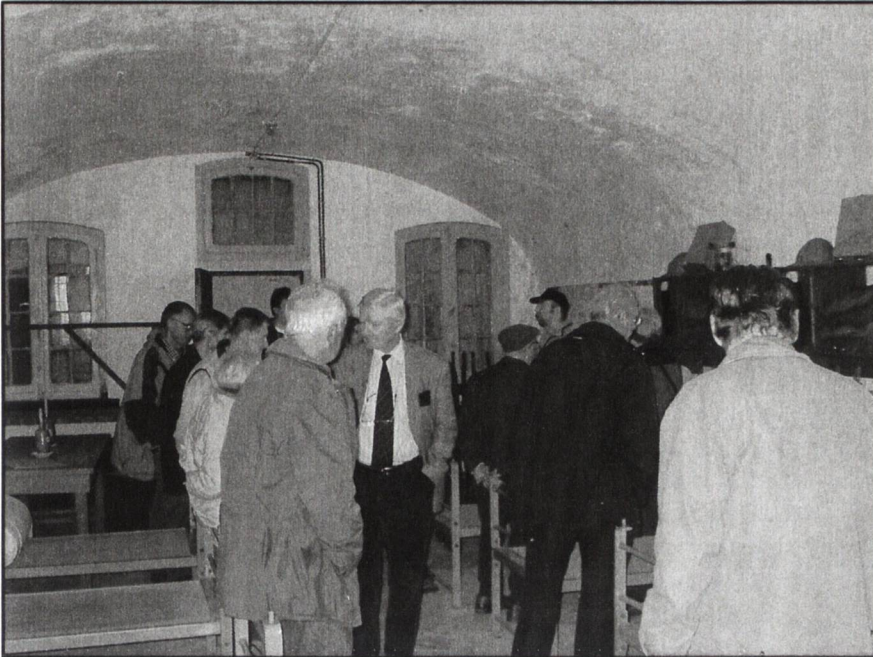
Nadat de werken door de firma Bolsée waren uitgevoerd, stonden er in een straal van 20 km meer dan dertig forten en veldschansen. In augustus 1914 brak de Eerste Wereldoorlog uit. De Belgische forten waren niet meer opgewassen tegen de vernieuwde en moderne Duitse artillerie.

De forten van Walem en Sint-Katelijne-Waver werden na enkele dagen beschieting overgegeven. Dit was het sein voor de volledige instorting van het verdedigingssysteem rond Antwerpen.

De andere forten werden door de omtrekkende beweging van het Duitse leger totaal geïsoleerd. Op 10 oktober 1914 leverde commandant Fiévez het fort van Liezele over aan de Duitse onderhandelaars. Na de Eerste Wereldoorlog werd het fort van Liezele van 1920 tot 1924 aangewend als kazerne. Daarna bleef het tot 1939 zonder werkelijke bestemming tot het werd ingericht als infanteriesteunpunt in de Tweede Wereldoorlog.

Heden wordt het door de gemeente Puurs en de vzw Fort Liezele gerestaureerd.

De Vriendenkring Fort Liezele, later de vzw Fort Liezele, opgericht in 1989, poogt het monument te herwaarderen.

Sinds 1995 als monument erkend, wordt het Fort van Liezele stelselmatig opnieuw (her)ingericht naar zijn oorspronkelijke functies in 1914 en 1940. De verschillende zalen met authentiek materiaal,

heringerichte commandoposten, troepenkamer, infirmerie, geschutopstellingen en een gepantserde waarnemingspost zijn enkele van de vele bezienswaardigheden.

Uw redacteur van dienst

Enige wetenswaardigheden omtrent het “Fort van Liezele” en de oorlogsvoering in Klein-Brabant.

Onder invloed van het opkomende nationalisme en het liberalisme in de 19e eeuw wordt de kaart van Europa grondig hertekend; de éénmaking van Italië en Duitsland leidt tot nieuwe grootmachten binnen Europa. Door de koloniale expansie voeren Rusland, Frankrijk en Groot-Brittannië tot dan toe de boventoon. De industrialisering versterkt de tegenstellingen tussen de traditionele en nieuwe grootmachten en zorgt voor een toenemende instabiliteit binnen de Europese machtsverhoudingen.

Bondgenootschappen ontstaan om de instabiliteit te kanaliseren. Groot-Brittannië, traditioneel de grootste zeemacht, aanziet met lede ogen de Duitse uitbouw van een groot landleger en een sterke vloot aan. Frankrijk heeft, bij het éénmakingsproces van Duitsland, in 1870 een nederlaag geleden tegen Pruisen en is belust op revanche. Rusland wedijvert met Oostenrijk-Hongarije voor een uitbreiding van hun invloedssfeer in de Balkan. Duitsland vormt in 1882 samen met de dubbelmonarchie Oostenrijk-Hongarije en Italië de Triple Alliantie¹. Groot-Brittannië, Frankrijk en Rusland verenigen zich in 1907 in de Triple Entente.

De verhoudingen tussen de grootmachten worden bepaald door nationalistische belangen. Intussen probeert het jonge België in deze internationale spanning en ingesloten tussen Duitsland en Frankrijk zijn neutraliteit te bewaren.

Op 28 juni 1914 wordt Franz Ferdinand, de Oostenrijkse kroonprins, tijdens een bezoek aan Sarajevo in Bosnië door een Servisch nationalistisch student vermoord. Oostenrijk verklaart de oorlog aan Servië, waardoor een waterval aan oorlogsverklaringen – veroorzaakt door de afgesloten bondgenootschappen - volgt.

¹ Italië dat aanvankelijk niet bij de oorlog betrokken was, koos in 1915 toch de kant van de geallieerden.

Om aan een tweefrontenoorlog te ontsnappen – Duitsland ligt centraal tussen Frankrijk en Rusland - wil Duitsland, via België, naar Parijs oprukken en vraagt op 31 juli 1914 in een ultimatum aan België de vrije doortocht. België, dat een neutraliteitsstatuut geniet, kan hierop niet ingaan en weigert. Op 1 augustus verklaart Duitsland de oorlog en in de nacht van 3 op 4 augustus valt het België binnen. De spanning loopt ten einde en maakt plaats voor euforie...

Op 4 augustus vallen de Duitsers met **52** infanteriedivisies, **7** cavaleriedivisies en **12** landweerbregades, België en het Groothertogdom binnen.

Vrijwel onmiddellijk na de oorlogsverklaring wordt het schootsveld rond Fort Liezele vrijgemaakt. Aan de dorpskern van Liezele, die voor de helft ook in deze zone ligt, raakt men echter niet. De eerste gemobiliseerde soldaten komen op het fort toe. De genie begint met de onderwaterzetting van Weert, Heindonk, Blaasveld en Heffen om desgevallend de vijandelijke opmars te stuiten. Ook rond Puurs en Liezele gebeurt dit maar met minder succes.

Het gemobiliseerde Belgische leger verdedigt aanvankelijk de Vestingen Luik en Namen telkens met **één legerdivisie**, terwijl het **gros van het Veldleger** – vier legerdivisies en de cavaleriedivisie - achter de Gete staat opgesteld.

Na een redelijk succesvol gevecht **te Halen** trekt het Veldleger, onder de druk van de Duitse oorlogsmachine, zich op 20 augustus terug in de **Vesting Antwerpen**. In Puurs en Liezele staan veel inwoners buiten en kijken wezenloos naar de duizenden vermoeide, vuile soldaten die voorbij trekken. In hun zog nog eens een massa vluchtelingen.

In Luik capituleert het laatste fort op 16 augustus, in **Namen** op 25 augustus.

Op 25 en 26 augustus lanceert het Belgische leger een eerste uitval op de Duitse troepen. In de ruime regio rond Londerzeel wordt slag geleverd. Verliezen : 4.000 “piotten”. In de nacht van 1 op 2 september 1914 haalt het Fort een Duitse Zeppelin neer.

Op 4 september vallen de Duitsers Dendermonde aan. De Belgische troepen, die zich achter de forten Breendonk, Liezele en Bornem bevinden, zijn echter een bedreiging en worden om die reden aangevallen. De strijd duurt een ganse dag. De Duitse verliezen zijn hoog : minimum 800 man. De Belgen laten 175 man achter op het slagveld. Belangrijk is ook het feit dat de vijand, ongezien, de dorpskern van Liezele weet te bereiken. Vervolgens bezet hij die gedurende een aantal uren én vooral nadert hij tot op 200 m. van het Fort. Wanneer men dit verneemt in Fort Liezele is de verrassing groot. Als gevolg hiervan stelt Commandant Fièvez voor om in de nacht van 4 op 5 september de dorpskern af te branden. Nadat de generaals hiervoor groen licht hebben gegeven, gaan infanteriesoldaten tot de actie over. De brand duurt drie tot vier dagen.

Tussen 9 en 13 september wagen de Belgen een tweede uitval om zo veel mogelijk troepen te binden. Het kost hen 8.000 doden en gewonden.

Op 27 september vallen de Duitsers de Vesting Antwerpen aan. De eigenlijke Duitse aanval geschiedt met **drie divisies**, ondersteund door gans de belegeringsartillerie, op een **aanvalfront** van slechts **12 km**, nl. in de Belgische 3de Sector, tussen Heindonk en Lier. Ze voeren er een ***abgekürsteter Angriff*** uit. **Hun zwaarste batterijen** moeten eerst de forten ***sturmreif*** schieten, vervolgens moet de infanterie, ondersteund door de genietroepen, zowel de **forten** als de **intervallen** aanvallen.

Fort Liezele behoort niet tot de aanvalzone maar wordt wel gebombardeerd door middelzware kanonnen nl. 10,5 cm, 15 cm en 21 cm. De versterking weerstaat.

Wordt vervolgd.

Marc Van Riet

HISTORIEK

van het Klooster der “Dochters van Maria” te Willebroek

(Deel 3)

Woord vooraf : de teksten, spelling en zinsvorming zijn integraal overgenomen uit het Archief van het klooster der “Dochters van Maria” te Willebroek. Er werd dus niets gewijzigd aan de oorspronkelijke tekst die opgesteld werd door de kloosterzusters zelf.

De school der zusters werd meer en meer bevolkt en de gebruikte lokalen waren al te eng, om het kleine volkje behoorlijk te plaatsen. Door de mildheid van welhebbende ingezetenen der parochie en kleine erfdeeltjes aan de zusters door hunne familie gulhartig afgestaan, was men er in gelukt een rond sommige van 7.000 guldens te verzamelen.

Een plan werd opgemaakt om van het bestaande huis een gansch nieuw Convent te maken, meer geschikt tot de ontwikkeling der kloostergemeente. In 1802 werd met de afbraak begonnen, nieuwe grondslagen werden gelegd en een fraai gebouw rees statig op als een medemaat der Willebroeckse kerk.

Den 12de Mei 1802 legde de **Overste Magdalena** den eersten steen. De vijf overige zusters plaatsten de vijf volgende steenen. Den 7de Juli sloeg de **Eerw.Heer Van Reeth** den 1ste nagel en den 16de September werd de eerste plavei gemetseld door den **Eerw.Heer Pastoor De Clerck**. Den 9de April 1803 werd het nieuw klooster zegepralend door de zusters betrokken en den 26ste April plechtig ingewijd door den achtbare Pastoor. Onze oude strijkkamer en de daaraanpalende kamer, waren de eerste schoollokalen.

Maar zie, nieuwe kruiskes stonden voor de deur van den vernieuwden Kalvaar.

De **Eerw.Heer P.Triest** verrukt over de schoone vruchten, die **Pastoor Der Clerck** van zijn bezaaiden kloosterakker inzamelde, wenschte dergelijke instelling voor de provincie Oost-Vlaanderen. Na herhaalde vragen, haalde hij eindelijk den Pastoor over, hem één af te staan om te Lovendegem een klooster met denzelfden geest te bezielen. Zuster **Carolina Janssens** werd daartoe gekozen. Gekweekt in het Willebroecks klooster legde zij in 1803 den grondslag van de “Vergadering der zusters van Liefde”, wier zetel van Lovendeghem naar Gent werd overgebracht.

Het vertrek van zuster **Carolina Janssens** liet een leemte in Kalvaar, en het scheiden was van beider zijde bedroevend. Toch waren allen onderworpen aan Gods Heiligen Wil, en verheugden zich in het goede op verwijderden bodem, door de nieuwe Stichter teweeggebracht. Deze overleed in 1817 en onze brave Zusters boekten van haar deze schoone getuigenis: **“Zij had overvloedig den waren geest van haren Stichter geërfd!”**

Eenvoudig en verstorven leefden onze Zusters stillekens voort, zich steeds beieverende, om voortgang te doen in den weg der volmaaktheid en te beantwoorden aan het dubbel doel hunner instelling: de zieken bezoeken en de kinderen onderwijzen.

Ook mocht hun heilige Stichter, bij zijn nakend einde, zijn “Nunc dimittis” aanheffen en de naderende dood vlak in de oogen zien. Hij had immers den goeden strijd gestreden, en mocht betrouwvol het weggelegde loon verbeiden. Naar het voorbeeld van den ouden Tobias, wilde hij zijne Dochters door een laatste vermaning tot volharding aansporen, en hij zegde tot de Overste: “Weest gij en uwe Zusters altijd getrouw in het nauwkeurig onderhouden van uwen levensregel en uwe voorgeschreven gebruiken. Leeft afgezonderd van de wereld en weest voorzichtig in uwe noodzakelijke betrekkingen met wereldsche mensen. Vermijdt zooveel mogelijk vreemde mensen in uw klooster te herbergen en herbergt nooit het mannenvolk. Weest eensgezind en nauw verbonden door de onderlinge liefde!”

Den 4de Juli 1804 ontsliep de Heilige Man zachtjes in den Heer, zijn klooster toevertrouwende aan de bewaking zijner opvolgers en aan de zorg van zijnen vriend **Pater J.J.Vaes**, minderbroeder, die na de ontbinding van zijn klooster, tijdens de Fransche Revolutie, eene schuilplaats vond bij Pastoor **De Clerck**, en na dezes dood de Zusters bestierde tot den 2de Mei 1847, wanneer hij het tijdelijke met het eeuwige verwisselde.

Het verlies van den ieveringen Pastoor was smartvol en schadelijk voor de ontluikende gemeente. De Zusters gemisten al te dikwijls den goeden raad en het beleid huns Stichters, en mogelijk is dit de groote oorzaak van de traagzame ontwikkeling der Vergadering. Ten anderen in

Willebroeck en omstreken waren de kloosterroepingen schaarsch of werden versmacht door wellust en dartzel vermaak, en tot in 1815 bleven de Zusters ten getalle van zes.

Het ging met ons klooster gelijk met de honderdjarige natuurplant. Zij groeit altoos, doch bijna op onzichtbare wijze, want telkens er nieuwe bladeren uitschieten, vallen er weer oude af, tot eindelijk eene buitengewone vruchtbaarheid zich voordoet en de plant luisterrijk prijkt met weelderigen bladerdosch en rijke bloemenkroon. En zoo was het voor Kalvaar.

Van tijd tot tijd kwamen nieuwe leden de geestelijke Familie vergrooten, doch andere werden door de dood ontruk. Maar langzaam en trapsgewijze zagen de Zusters de verbeteringen en vergrootingen oprijzen, daar wij, hunne nazaten, nu van genieten, en die wij in volgend hoofdstuk nader gaan uitbreiden.

III ONTWIKKELING EN LATERE GEBEURTENISSEN

Wij lezen in het H.Schrift, dat onze goddelijke Zaligmaker tot zijne Apostelen zegde: "Wanneer gij in eene stad komt en men u niet wil ontvangen, schudt het stof van uwe voeten en gaat elders".

Als ik de naamlijst der oudere Zusters doorloop, schijnt het mij, dat de rechtveerdige God, dezen maatregel eenigerwijze heeft toegepast op Willebroeck en het omliggende. Vele jonge dochters bleven doof aan Gods stem, die hen tot volmaakter leven riep en uitkoos. Maar diezelfde vaderlijke stem wilde toch aanhoord worden, en zij ging kloppen aan vrome harten in Vlaanderenland, die edelmoedig dien roep beantwoordden. Het waren meestal dochters van begoede familiën uit het land van Waes, die met hunnen persoon en hunne vaardigheid ook nog een aanzienlijken bruidschat medebrachten, en zoo de Vergadering in staat stelden, om naar gelange de plaatselijke noodwendigheden, de aanpalende gebouwen en gronden aan te koopen, en nieuwe scholen in te richten, volgens de eischen van den tijd.

Immers het onderwijs ging vooruit. Van af 1820 werd het afleggen van een exaam geëischt, om aan het hoofd eener school te staan en geldelijke toelagen te genieten.

Zuster **Magdalena Van Leuven**, die als onderwijzeres optrad in 1792 en zeer bedreven was in het onderricht der jeugd, verzuimde, ik weet niet hoe of waarom, dit exaam af te leggen. Doch in 1829 werd zij, uit hoofde van haren ouderdom en bewezen diensten, ontslagen van dit exaam, wettig bekwaam erkend, om onderricht te geven volgens het programma van den Staat. Evenwel ontving zij geene geldelijke toelage der gemeente, maar zij was vrij schoolgeld van de begoede leerlingen te vragen, volgens voorgeschreven regels.

Door de intrede van Zuster **M. Josepha Dillewijns**, die hare opvoeding bij de Zusters Urselinen van Thildonck voltooid had, konden de Zusters in 1836 eene Fransche school openen in het gebouw. Eenen naaischool, bestuurd door Zuster **M. Francisca Piscador**, en eenen spinschool onder het geleide van Zuster **M. Josepha Egghe** werden er bijgevoegd. Deze werden druk bezocht door de meisjes der gemeente en omliggende dorpen.

Huishoudklas

Wordt vervolgd.

Paul Cools

BIER

(deel 3)

De Geschiedenis van een Volksdrink

3) Het brouwen van de 13de eeuw tot de 16de eeuw

Op het einde van de 13de eeuw begonnen enkele Noordduitse steden, die buiten het gebied van het gruytrecht lagen, zoals Bremen, Hamburg, Rostock en Wismar, hun hobbieren die langer bewaarbaar waren, te verzenden naar onze streken.

De sterk gehopte bieren gingen via de zee langs de rivieren Rijn, Maas en Schelde, naar de dicht bevolkte gebieden die aan deze waterlopen waren gevestigd.

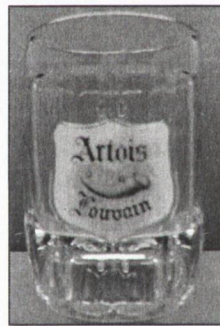
Belangrijke havens en verdeelcentra waren daarbij Amsterdam, Staveren, Kampen en Sluis bij Brugge.

De verdere verdeelcentra voor het buitenland waren Dordrecht, Antwerpen en Mechelen.

Door deze invoer van de Duitse hobbieren, schakelden ook stilaan andere brouwerijen over op het brouwen met hop. Zo hebben we kunnen terugvinden dat in Midden-Brabant rond 1380 al werd gestart met het brouwen van bier met hop in plaats van met gruit. Dit werd gedaan door de Brouwerij "De Horen" te Leuven, uit deze brouwerij is later de beter bekende Brouwerij "Artois" gegroeid.

(Hop)

(verzameling J.Peeters)

Eveneens in deze periode begonnen de bierbrouwers hun krachten te verenigen en richtten gilden op. Die Brouwersgilden werden zo machtig en invloedrijk dat twee eeuwen later, de edele rijke burgers er maar wat graag deel van uitmaakten.

In de 15de eeuw waren de machtigste en kapitaalkrachtigste gilden die van Brussel, Leuven, Hoegaarden, Antwerpen, Diest en Oudenaarden.

Voor de vorsten, die met deze gildenvorming rekening moesten houden, was de bierproductie een belangrijke bron van inkomsten.

Het heffen van belasting op het bier is zo oud als het drinken zelf.

Steden als Leuven en Diest dankten hun welstand in die tijd aan het bier.

In die periode werd in Diest een begin gemaakt met een reglementering, die enkele eeuwen later tot een wetgeving zou uitgroeien.

Bij het volk stonden de brouwersgilden hoog in aanzien, vooral als ze ter gelegenheid van feestelijkheden met gulle hand gratis bier uitdeelden.

Tegen het jaar 1450 hadden de Brabantse brouwers de inlandse markt reeds heroverd en verzekerde elke brouwer in zijn eigen stad de bierbevoorrading.

De Brabantse steden verloren sindsdien nooit meer de markt, ondanks een tijdelijk offensief van een nieuwe Hollandse biersoort, het "kuitbier".

Het kuitbier verschildte heel veel in dichtheid en smaak: om dit bier te brouwen werden drie soorten granen gebruikt, voor het hobbier maar twee soorten.

Van kuitbier werd je ook vlugger dronken dan van hobbier.

Rond de periode van 1450 werd het ook gebruikelijk om zelf gist of gegiste resten van een vroeger brouwsel aan het wort toe te voegen.

Voordien bestond enkel de spontane gisting.

In de 15de en 16de eeuw ontstond in tal van steden een bloeiende brouwindustrie.

Plaatsen als Leuven, Brugge, Hoegaarden, Haarlem, Delft, Dordrecht, Bremen, en München telden ieder honderden, zij het kleine brouwerijen.

De gemeente Hoegaarden met een oppervlakte van 1.746 ha telde ooit 34 brouwerijen.

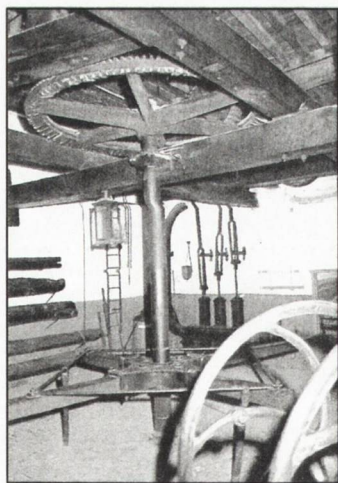
De Brabantse steden waren als van nature biersteden. Door hun ligging, aan de bevaarbare rivieren Demer, Dijle, Nete en Zenne, waren ze de aangewezen markten voor de rijke graangebieden van Haspengouw en Zuid-Brabant.

Grondwater was er voldoende en het was bovendien uiterst geschikt om als brouwater te gebruiken. Uit de Kempen werd turf aangevoerd om als brandstof te dienen voor de brouwketels.

Antwerpen had een groter probleem. Het lag wel vlakbij de Schelde maar in het centrum was nergens goed brouwater te vinden. Dit probleem werd pas in de 16de eeuw definitief opgelost toen bouwkundig ingenieur en financier Gilbert van Schoonbeke (1519-1556) (hij had blijkbaar zijn naam niet gestolen) de aanleg van een volledig nieuw stadskwartier verwezenlijkte, waarin de brouwerijen werden gecentraliseerd en er een centrale voor de watervoorziening gebouwd werd in het Antwerps Brouwershuis (1553).

De officiële naam van dit huis was het Waterhuis maar omdat vanaf het einde van de 16de eeuw de brouwersgilden in dit pand hun vergaderingen hielden, werd dit stilaan omgedoopt tot Antwerps Brouwershuis.

Nu is het Brouwershuis een bezienswaardig museum in Antwerpen.

- Rosmolen in het Brouwershuis te Antwerpen.

Deze molen werd dag en nacht door paarden aangedreven. Zij zorgden ervoor dat het water door middel van emmers aan een ketting naar een vergaarbak op een hoger gelegen niveau werd gebracht.

Wordt vervolgd.

Peeters Jan : 2006

Bronnen: Belgische Biergids : J.H. Tulfer

Bier : Wilfried Patroons

CARNAVAL TE WILLEBROEK

Het "Carnavalgebeuren" kende van bij het begin een overgroot succes en bracht telkenjare een grote massa mensen naar Willebroek. De Willebroekse Carnavalstoet was dan ook het hoogtepunt van de Carnavalperiode en trok talrijke groepen aan uit binnen- en buitenland. Het Comité van de Carnavalstoet spaarde dan ook geen moeite om van "hun" stoet een attractie te maken die iedereen aansprak, groot en klein, jong en oud en dit ieder jaar opnieuw met steeds een zeer grote belangstelling.

Comité van de Carnavalstoet te Willebroek – 19.3.1950

Onderste rij van links naar rechts : Gust Lawaen – Jules "Limonade" Vermeersch – Jef Van Dam – Mon Van Lerberghe – Jommeke Goossens en Willem Verstrepen. Tweede rij van links naar rechts : Jan Van Aken – Albert Verbruggen en Alfons Reveraert. In het "deurgat" : burgemeester Gaston Fromont – gemeentesecretaris Henri Fromont en schepenen Gaston Croes.

Carnaval Willebroek (1956) – Op de achterbank : Jef Van Dam en Mon Van Lerberghe.

Onze 10de "Genealogische dag" in centrum Paepenheide te Breendonk

Op zaterdag 11 december hield Vaertlinck zijn 10de en nu reeds traditionele "genealogische dag" (stamboomdag) in het dienstencentrum Paepenheide te Breendonk.

Vanaf 10u 's morgens begonnen reeds de eerste geïnteresseerden binnen te sijpelen en tot vrij laat in de namiddag bleven de belangstellenden komen. De vrees dat de toevallige eerste vorst en lichte sneeuwval de 10de Stamboomdag zouden komen verstoren, bleek ongegrond.

De bezoekers konden terecht bij diverse standen die verzorgd werden door o.m. de volgende verenigingen en personen : Heemkring De Semse, VVF Dendermonde, VVF nationaal, genealogische software Progen en Stam, de afgevaardigden van de Mormoonse kerk, de studiegroep Ten Boome, Kring Rumesta, de Heemkundige kring Klein-Brabant en deze van Londerzeel alsmede verschillende individuele personen met oude documenten.

Door onze eigen kring Vaertlinck werden registers (burgerlijke stand), parochieregisters en microfilms van Willebroek en Breendonk ter inzage aangeboden. Het hoeft niet gezegd dat vele bezoekers hiervan dankbaar gebruik maakten.

Bij een natje en een droogje werden er door de bezoekers in een ontspannen sfeer informatie en ervaringen uitgewisseld en verwisselden meerdere documenten van eigenaar.

Vanzelfsprekend is het succes van onze dag de beste motivatie om volgend jaar eens te meer deze manifestatie aan de heemkundigen en de stamboomonderzoekers aan te bieden en dit begin december rond de Sint-Niklaasperiode.

We houden u uiteraard op de hoogte. Bedankt voor uw komst en we verwachten u allen, zoals steeds, op onze 11de Stamboomdag

De redactie

†

In Memoriam Gaston ROGGEMAN

Geboren te Mechelen op 20 mei 1924 en overleden te Blaasveld op 8 januari 2006, thuis in familiekring.

*Lid van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde
Lid van verscheidene Genealogische Verenigingen
Portrettekenaar*

Gaston was voor ons een goede vriend en een trouwe medewerker. Altijd bezig, altijd zoekende en speurende in talrijke archieven. Hoeveel notariële akten zijn door hem niet uitgepluisd en bewerkt tot interessante boekdelen? Hij noteerde de meest essentiële gegevens in het archief en thuis (aan tafel in de living) werden deze omgezet (via zijn vertrouwde typemachine) tot een goed leesbare en degelijke informatiebron. Van zijn 17 jaar toonde hij belangstelling voor het reilen en zeilen van de streek. Zijn aandacht werd toen vooral getrokken naar hetgeen zich in de notariële archieven en schepenbanken bevond. Tot enkele weken voor zijn overlijden was hij nog actief bezig en tijdens zijn korte ziekteperiode maakte hij alweer plannen om aan de slag te gaan.

Gaston maakte zo een beknopte samenvatting v/d de notariaten van ondermeer : Joachim Van der Veken, Willebroek 1666-1686 ; Antoon Van der Veken, Willebroek 1688-1714 ; F. V. Nyen, Lippelo 1689-1708 J.A. Aerts, Puurs 1735-1789 ; Petrus De Jonghe, Boom 1690-1713 ; Jan De Munter, Mechelen 1562-1588 ; Jan De Cock, Willebroek 1714-1755 ; Jan De Maeyer, Willebroek 1756-1789 ; J. De Bruyn, Antwerpen 1694-1739 ; G. de Hondecoutere, Mechelen 1552-1600 ; Adolf Van de Venne, Mechelen 1617-1629 ; Schepenbrieven Londerzeel 1553-1763 ; De oudste schepenbrieven van het Land van Duffel, Perweys en St-Katelijne-Waver 1497-1613. En vele andere ...

In zijn notities vinden wij toponiemen, straatnamen, huizen en hofsteden, erfenissen en gezinssamenvattingen, eigenaardigheden en specifieke gegevens die belangrijk zijn voor "genealogie, heemkunde en streekgeschiedenis".

Vele mensen beseffen niet of onvoldoende wat een enorme schat aan gegevens Gaston Roggeman heeft uitgetypt en ter beschikking heeft gesteld voor genealogen en heemkundigen.

De leemte die Gaston nalaat zal zeer moeilijk op te vullen zijn, niet alleen in zijn gezin en familie maar ook bij velen onder ons en bij vele geïnteresseerden in zijn werk.

Wat Gaston heeft gepresteerd is bijna uniek te noemen.

Gaston, wij danken U voor Uw vriendschap, voor Uw werk en voor Uw hulp en raad aan de vele genealogen of stamboomvorsers en heemkundigen.

Aan zijn echtgenote, kinderen en familie bieden wij langs deze weg nogmaals onze oprechte deelneming aan bij het verlies van een goede echtgenoot, een goede vader en een goed familielid.

Willebroek vroeger en nu

Openluchtwemdok (1956)

Archief Guvanau

Parking achter het postkantoor (2006)

Archief Guvanau

Bewogen tijden voor een Willebroekse exorciste.

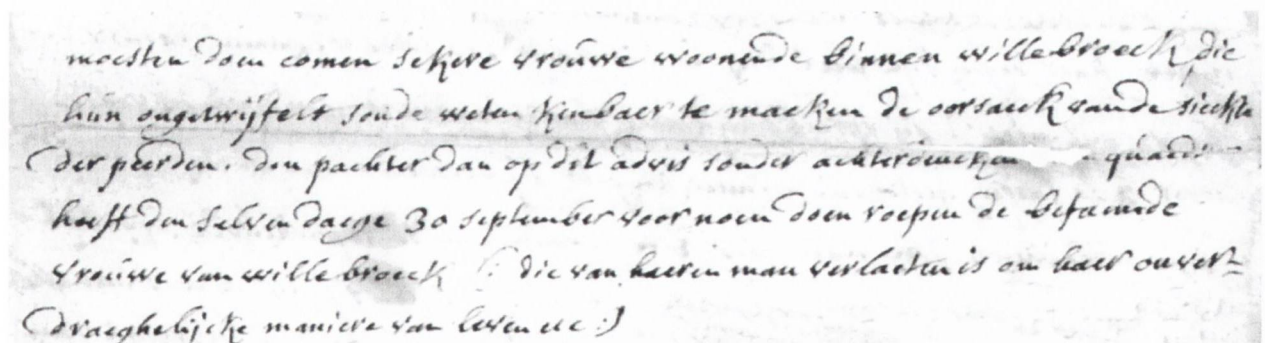
Flor Cools

Het jaar 1748. Men danst in deze kontreien successief van de ene militaire bezetting naar de andere. De soldatenmeute van Lodewijk XV trekt na vier jaren schaamteloze zelfbediening bepakt en beladen terug de grens over ... Dieu sait quand il reviendra. Met de herfst en het Verdrag van Aken zijn de Oostenrijkers wieder da. Nu zou het moeten beteren ! Het verpauperde volk haalt de schouders op. Het weet beter, het loopt al jaren op zijn tandvlees.

In de zomer van dat jaar heeft Peter Willocx te Mechelen een afspraak met notaris Mirocx. Hij laat er zijn handtekening voor een fikse som. De geldschietter is de eerwaarde heer Mehouden, gewezen pastoor van Rijmenam. Bij een openbare verkoop te Willebroek stellen de nabestaanden van brouwer-schepen Jan Boije een in 1565 opgestarte brouwerij in parten te koop. Peter Willocx werd na de gebruikelijke zitdagen, het uitgaan van de brandende kaars, de palmslag en het betalen van de nodige guldens en stuivers aan het Sasplein te Groot-Willebroek, de nieuwe eigenaar van een pand met het uithangbord 'Het Gulden Vlies'.

In Aalst was diezelfde zomer de markt volgelopen. De verworden stropersbende-om-den-brode van Jan De Lichte, een zestigtal mannen en vrouwen, kreeg van de beulsknechten de rekening gepresenteerd. Een geradbraakte Jan De Lichte had er voor de heren van de wet nog een laatste lieve attentie ...voor geen chanterik peu! Vrij vertaald ...gij kunt allemaal de pot op!

30 september in Hombeek bij Leest, in de vroege morgen, voltrekt zich in de paardenstal van de Hooge Moethoeve een drama ...*twee peerden gestorven en noch een soo veel als doodt*. Pachter Godefridus De Rouck, een vijfendertiger, heeft alle mogelijke paardenremedies uitgeprobeerd, vergeefse moeite. Ten einde raad roept hij er de weduwe van de paardensmid uit Tisselt bij. Van deze dame is geweten dat zij *bijnaer alle natuerelijcke siecktens van peerden con genesen*. Die kennis haalt de weduwe uit de kladschriftjes die haar man haar had nagelaten. Na de toestand in de stal bekeken te hebben concludeert de smidsvrouw, tot grote wanhoop van pachter en huisgenoten, dat er aan de paarden niet veel meer te cureren valt. Helemaal ontredderd is het gezin wanneer de weduwe voor vast voorhoudt dat er in de stal *eene boosen geest resideert* en dat ondanks het feit dat de pachter aan zijn staldeur, zoals het volksgebruik het voorhoudt, een strokruis tegen de kwade geesten heeft hangen.

*moesten doen comen sekere vrouwe woonende binnen Willebroeck die
hun ongetwijfelt soude weten kenbaer te maeken de oorsaek vande sieckte
der peerden. den pachter dan op dat advies sonder achterrommen
haeft den selven daege 30 september 1748 noem doen roepen de befaemde
vrouwe van Willebroeck (die van haeren man verlaeten is om haer ouder-
draeghelijcke maniere van leuen etc.)*

Nr 198: Offic. fragment rapport 'Joanna De Ridder'.

Voor de radeloze pachter is er volgens de smidsvrouw nog maar één uitweg. Hij krijgt van haar de wijze raad om te **“doen comen sekere vrouwe woonende binnen Willebroeck, die hun ongetwijfelt soude weten kenbaer te maeken de oorsaek vande sieckte der peerden”**.

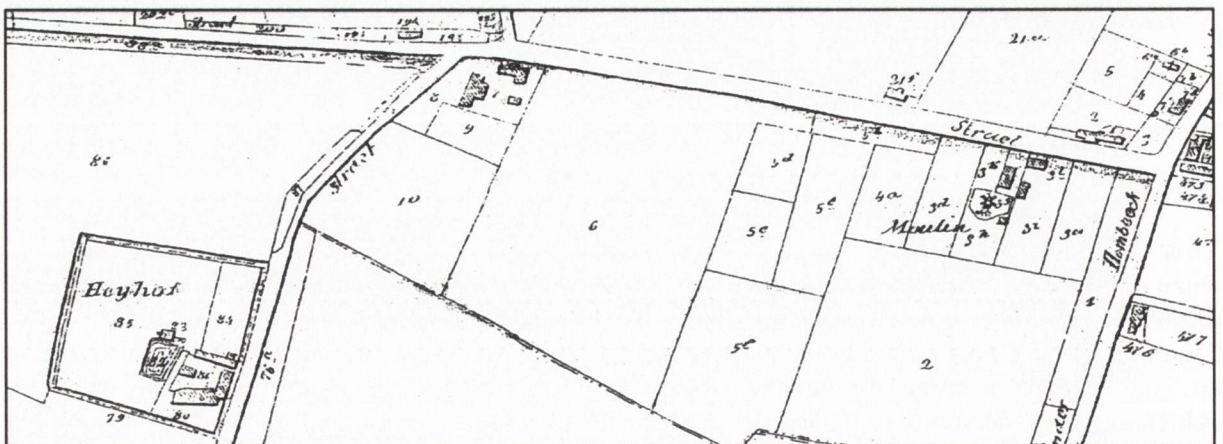
Pachter De Rouck acht de integriteit en de ervaring van de weduwe hoog en stuurt ijlings een knecht uit. Nog dezelfde noen laat hij mevrouw Joanna De Ridder uit Willebroek, met een brede zucht van opluchting, langs de voordeur binnen. Hij rept zich met haar naar de paardenstal. Mevrouw De Ridder onderkent met één oogopslag de problemen en neemt een kordaat besluit: *sij seghde dat sij sagh een witte duijve aende anderen onsienlijcke en dat er in dien peerdestal quaede geesten resideerden, bijvoegende dese woorden - ick moet hier blijven tot in den middernacht, want de geesten en sullen mij hun antwoordt geven*. Een weinig later moet pachteres Elisabeth De Punder, met aan haar rokken twee

loperkes, de onheilstijding aanhoren. Het wordt bang aftellen op de pachthoeve. De klok slingert zich moeizaam naar middernacht toe.

Het is het zover. Een wakkere nachtuil ziet hoe Joanna De Ridder, pachter De Rouck, mevrouw De Rouck, twee knechten en een vijftiental manspersonen, deze laatsten werden voor alle veiligheid opgetrommeld, zich processiegewijs met het nodige wijwater naar de paardenstal reppen. Daar roept Joanna, ooit een attente kerkgangster, de aanwezigen op tot het gebed: *te doen lesen eene vaderonsen ende eene weestgegroet*.

Na een aantal bezwerende hocus-boctus-croctussen besprenkelt zij achtereenvolgens de stal, de paarden en de benauwde toekijkers met de nodige hoeveelheid wijwater. Eens dit ritueel voorbij laat Joanna haar fantasie de vrije loop: *seggende indervoege van exorsismus ende seggende als eenen haep naervolgende de H.H. communiën van d' Heijlighe Kercke dese woorden - ick sien daer negen quaele geesten neven malkanderen*. Joanna schrikt zelf even van haar overacting, herpakt zich en brengt dan tot grote opluchting van het benepen gezelschap de blijde boodschap: *ende ick sien eenen goede geest!* In de schimmig verlichte stal wijsvingert het medium zonder veel problemen de plaats aan op de polder waar het goeke zich zou moeten bevinden. Enig ongeloof in het publiek noterend gaat de zienster tot de actie over: *ick moet hier naer de quaele geesten gewijd waeter werpen want sij beletten den goeden geest tot mij te spreken*. Joanna geraakt op snelheid: *dan seghde sij dat sij boven ieder peerdt een brandende keersse sagh*. De kwispel en het wijwater komen weer van pas om kwalijke demonen en bibberende vuurtongen aan de kant te houden. Joanna richt zich nu meer bepaald tot de goede geest en vraagt hem beleefd maar dwingend *spreckt in de naem van Godt!*

Na de causerie met de goede geest vindt het medium dat zij de aanwezigen toch enige uitleg schuldig is: *siet daer is den goede geest, siet gijlieden hem niet? Het is een vrouwmensch in haer hemde maer sonder vleesch, een geraemte met een witte treckmutse, haer oogen sijn heel diep in het hoofd als twee vlammen. Hoort gij niet? Sij sprekt mij aen, haeren naem is Maria Van der Velde! Over de tweehonderd jaeren is sij gestorven binnen Luijck! Sij versoect van ulieden dat gij moet eenen beewegh doen naer Onse Lieve Vrouw van Scherpenheuvel. Sij en sal anders van hier niet gaen!* Daarop forceert Joanna vliegensvlug een verkrampte trance: *ende terwijlen sij besigh was met alle haere goddeloose oeffeninge wirt sij als ontgeest, doodtvervighe van gesicht en scheen ter aerde te vallen, waer door alle de daer tegenwoordigh sijnde heel ontstelt warden*. Het zal de hoogzwangere pachteres De Punder maar overkomen. Joanna's laatste opvoering wordt het hyperventilerende mens bijna fataal: *onder andere de eenvoudige pachterse sijnde bevrucht, belijdt soo ontstelt geweest te sijn dat sij gelijk de doodt aen haer hert gevoelde*. Joanna krijgt de toestand echter vlug onder controle, houdt de vertoning voor bekeken en besluit zonder veel blozen de joker door te spelen: *alles is hier bedorve en betovert, gijlieden moet maer bij ulieder pastoor gaen oft andere geestelijcke om de quaele geesten met de tooverij te doen verdwijnen!*

Hombeek-Smal Brabant: P.C. Popp, kadastraal plan (1842 – 1879): in de linkerbenedenhoek het Heyhof, in de rechterbovenhoek van dezelfde straat de 'Hoogen Moethoeve'.

Terug in de keuken en nog danig onder de indruk vraagt pachter De Rouck: *waermede hij haer conde voldoen?* Joanna maakt haar rekening en haalt haar handtas boven: *ende sij heeft geantwoordt - in sulcken huijsen oft pachthoven gelijk de uwe is, hebbe ick altijd 12 à 13 schellingen, jae daer sijn pachters die mij 40 guldens 's jaers geven om van tijdt tot tijdt comen te visiteren wat er scheelt en te doen mijn werck gelijk ick hier gedaen hebbe, maer ick weete dat gijlieden veel verloren hebt, geeft mij dat ulieden belieft.* Pachter De Rouck, een goede verstaander, duikt de voorraadkelder in en laat zich gewillig, want met zo'n mens weet je maar nooit, *de zakken rollen: en hebbe haer gegeven een broodt van ontrent 20 ponden, veel vleesch, boonen en andere etewaeren.*

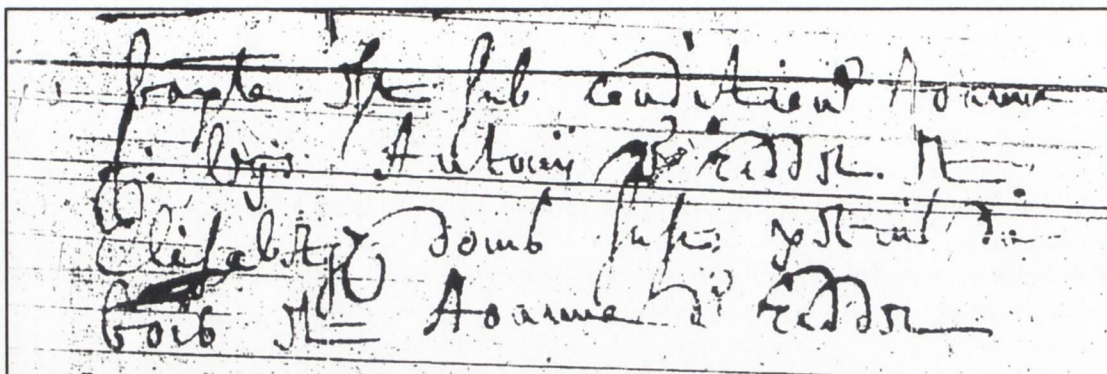
Vooraleer Joanna De Ridder die morgen vertrekt neemt zij aan de voordeur nog even het pachterskoppel bij de voorarm. Dat zij door toedoen van de pastoor van Willebroeck, Egidius Van Schaebroeck, om haar lezingen schandelijk voor de rechtbank van het bisdom Mechelen werd gedaagd en ... die pastoor met zijn achterklap daar toch een ferm blauwtje heeft gelopen: *dat sij brieven hadt van den Biscop van Antwerpen haer hiertoe autoriserende en dat heeren pastoor van Willebroeck haer dat wilde beletten en hadde doen citeren voor den Heer Official van Mechelen, maer dat sij voor den selven Heer Official soo wel hadde beantwoordt dat hij haer sonder tegenseggen hadde laeten in rust gaen, etc....*

De heren Van Schabroeck en De Backer, de respectievelijke pastoors van Willebroeck en Hombeek, vonden de storende concurrentie van mevrouw De Ridder uiteindelijk welletjes en stapten met de pastoors van Blaasveld, Heffen, Leest e.a. opnieuw naar het Officialaat van het bisdom Mechelen. Ditmaal eisten de verenigde parochieherders in hun rapport een krachtadiger optreden: *soo dat het meer als tijdt is dat soodanige van het gesselschap der geloovigen afgescheidten wort of door andere crachtige middels tot publieke bekeeringe gepraempt om de ergernisse, de gemoederen der menschen door haer ontstelt te stillen, het scandael wegh te nemen en de autoritijdt der pastoors en priesters door haer vercraght te erstellen.* Of die *crachtige middels* enige impact hebben gehad? Duiveluitdrijfster Joanna De Ridder haalde met haar al dan niet succesvolle abracadabra's het nieuws. Te Willebroeck, Blaasveld, Heffen, Leest en verderop noemde men haar *S'Jaes* of *Sjaesken*. Sommige Hombekenaren brandmerkten *dien infameusen deughniet* voor de eeuwigheid echter als de *Swerte Cap*. In Hombeek had zij niet alleen paardenstallen bezocht. Bij Martinus Verbeeck dreef zij een uitzinnige duivel uit de koeienstal en bij Judocus Meysmans had zij het aan de stok met een verbeterde kwade geest die zijn zoon het leven verziekte. Eveneens had Joanna een wanhopige Henricus Moortgat wijsgemaakt dat er een ritselende spook door zijn huis dwaalde. Zijn drie kinderen waren daar de dupe van en zaten constant met de hoge koorts: *die gemijne hedendaeghsche siekte.*

Op de 'Hoogen Moethoeve' te Hombeek-Smal Brabant zat de pachtersfamilie De Rouck na het opstappen van Joanna De Ridder nog een poos in de problemen: *dat den pachter met sijne huijsvrouw heel ontstelt en desolaet den Pastoor van Hombeek verscheijde mael en met veele waenen hebbe comen smeecken en bidden om uijt liefde Godts te helpen etc...* Niet dat Pastoor Antoon De Backer direct geen tijd had, maar hij had zozegzegd andere dan zwarte katten te geselen. De pastorij van de Sint-Martinusparochie was hoogdringend aan restauratie toe. Tijdens de laatste bezetting had de pastoorswoonst maandenlang Franse officieren ingekwartierd gekregen en die hadden er duidelijk al die tijd met hun laarzen een rotzooi van gemaakt.

De veertigjarige pachteres De Punder beviel een tweetal maanden na de commotie in de paardenstal van een dochttertje, Anna. Het kind overleed na anderhalf jaar. Uit haar eerste huwelijk met Guilielmus De Laet, de man die haar uit Bonheiden weghaalde, had zij in januari 1738 een zoontje. Het werd drie dagen na de doop begraven. In de maand maart van datzelfde jaar luiden de doodsklokken opnieuw, nu werd de doodskist met haar man de Sint-Martinuskerk, in ecclesia sepultus, binnen gedragen. Elisabeth De Punder trouwde de 4de mei daarop met Godefridus De Roeck. Pachteres De Punder had wel even pech met haar kinderen. Zij had in totaal drie jongens en vier meisjes op de wereld gezet. Vijf ervan haalden de leeftijd van vijf jaar niet. Een jaar na het overlijden van Pastoor Antoon De Backer hield in 1765 ook haar man, pachter Godefridus De Rouck, 55 jaren oud, het voor bekeken. Driemaal is gewoonterecht, op haar vierenzestigste trouwde Elisabeth De Punder met de negenendertigjarige Philip Van Asch. Deze bracht het onder de Oostenrijkers nog tot *borgemeester*. Toen de Franse ervrijand hier andermaal broederlijk de deuren intrapte om

fundamenteel het ene en ware geloof te verkondigen, mocht burgeres De Punder zich nog een wijl de madame van de schepen noemen. In april 1796 kwam de pastoor op de valreep langs met het H. Oliesel. De zevenentachtjarige pachteres kreeg een *cum exequiis majoribus*, een grootse uitvaart. Philip Van Asch hertrouwde en bracht het onder Napoleon tot bestuurslid van het Bureau van Weldadigheid, net zoals de H. Geesttafel uit het Ancien Regime een voorloper van het huidige OCMW.

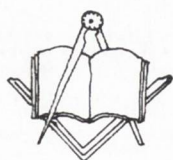

Parochieregister-dopen Willebroek, 16.10.1718: *Baptisata est sub conditione Joanna filia legitima Antonii De Ridder et Elisabeth Doms, susceperunt Petrus Dubois et Joanna De Ridder.*

Over de Willebroekse Joanna De Ridder werd er flink wat afgeroddeld. Joannes Adriaenssens, haar ex, zou haar mogelijk hebben laten zitten om haar moeilijk karakter en onbetamelijk gedrag, zo werd het toch gerapporteerd aan het Mechelse Officialaat. In de Willebroekse bevolkingstelling van 1747 staat haar echtgenoot effectief als alleenwonende opgegeven. Joanna was de dochter van Antonius De Ridder en Elisabeth Doms. Zij werd in de Sint-Nicolaaskerk gedoopt op 16 oktober 1718 door pastoor Joannes-Baptist De Keyser. Na haar huwelijk bewoonde zij 'Het Solleveldeken' in *de Nockerstraat*, de huidige Guido Gezellestraat. Deze hofstede met een mooi stuk grond had een tante haar nagelaten. Jan Adriaenssens, haar echtgenoot, zette toen bij notaris De Cock mee zijn handteken onder de erfenisakte. Zijn echtgenote gaf de indruk niet te kunnen schrijven. Onder het regelmatige handschrift van haar man noteerde notaris De Cock *dit is het mercq (+) van Jenno De Ridder*. Enkele maanden na het notarieel bezoek zette zij hare Jan om welke redenen ook aan de deur.

Het medium Joanna overleed kinderloos rond 1772. Dat het jammer was dat zij zo 'onvoorzien' overleed vertelde notaris De Maeyer de erfgenamen. Deze laatsten maakten daar geen punt van. Zij zaten met zijn veertien ongeduldig op de verdeling van de centen te wachten die Joanna's onroerende goederen, 'Het Solleveldeken' en aanpalend een beploegde lap grond, bij de openbare verkoop hadden opgebracht..

Bron: BSM: Geordende inventaris van de parochieregisters en oorkonden, nr. 198
 Heemkundekring Hombeek: Parochieregisters; 't Ridderke; Hoembekania nr. 3, 1988
 RAA: OGAWillebroek nr. 11; RAA: Willebroek: Microfilm-Parochieregisters
 RAA: Willebroek: notaris J. De Cock (4103); notaris J. De Maeyer(4135)

Het kapelletje van de Molenberg te Tisselt. Aanvulling op tekst uit ons vorig nummer 3 betreffende Burgemeester J.A. De Block blz. 5. Het kapelletje werd mee herbouwd (gratis) door de metser August Van den Brande en schrijnwerker Jan Reyniers.

De dakleien waren afkomstig van het dak van de woning van Jan Reyniers (afgevoegen van het dak door de V1 bommen).

Aanvullende gegevens verstrekt door Frans Reyniers uit Tisselt

Onze Willebroekse Herbergen

ANNO 1955

(Deel 2)

Vermelding volgens :

Straatnaam-Huisnr.-Uitbater(ster)	Uithangbord	Sedert
Heindonksesteenweg (10)		
05 De Maeyer Louise	Drij Ster	1951
09 Marivoet Josephine	De Welkom	1951
10 Van Engelgem Louisa	De Bollebaan	1952
15 Reyniers Paula	Kastar	1954
19 Vinck Melanie		1955
106 Smets Jan	Klim Op	1941
116 Schaerlaecken Amelia	Café Moortgat	1954
146 Blindeman Joanna	De Uil	1950
181 Verbesselt Pelagie	Sportlokaal	1932
192 De Schoenmaecker Frans	In de Veehandel	1948
Hoofd (1)		
02 Hoofenboom Hector	Het Veerhuis	1948
C. Huysmansstraat (1)		
17 Eggermont Margaretha	Perfect	1954
Ijzerenwegstraat (2)		
21 De Clerck Maria	Café Sporting	1943
23 Van de Straete Josephine	Sportlokaal	1951
Jozef Wautersstraat (5)		
01 Verboven Rosalie	Rosa	1953
42 Verhasselt Rosette		1954 **
47 Callaerts Francine	Tuinwijk	1955
103 Clopterop Francina	Okie-Poka	1953
151 Pintens Jozef	Sportvriend	1936
Kasteelstraat (1)		
13 Busschot Leonia	Oude Kiet	1952
Kerkstraat (1)		
1a Somers Maria	t' Koninkske	1897
Kloosterstraat (1)		
03 Bellings Josephine	De Witte Cellie	1954
Louis De Naeyerplaats (7)		
03 Verbruggen Jos	De Scala	1878
06 Huybrechts Emelie	De Kiet	1954
10 Van der Veken Madeleine	Café Super	1954
16 Cools Louisa	Derby	1955
20 Katsch Anna	Central	1951
27 Kerremans Martha	Kicker	1952
29 De Boeck Rosalie	Sportgalm	1953
Mechelsesteenweg (5)		
04 Smets Jeanne		1938
33 Peeters Francine	De Sportvriend	1953
47 Van de Sande Hortense	't Brouwershuis	1954
82 Somers Albert	Willem Tell	1952
96 De Laet L	In Luik	1939

Molenstraat (3)			
07	Van de Sande Maria	In den Hoed	1939
143	Verschueren Melanie		1950
149	Van den Bogaert Jeanne		1952
Nieuwstraat (8)			
08	Thijs Rosalie	Bij de Potter	1951
09	Jan De Laet	Wienerhuis	1933
	De Borger Josephina	Wienerhuis	
12	Dyck Jos	Rio	1922
21	Marie Aerts	Palace	1885
26	Jos Van Dooren	Welkom	1920
39	De Borger Jeanne	Novelty	1953
41	Pepermans Jozef	Bieke	1948
47	Kerremans Rosalie	Café Pilsor	1955
Nonnenvijverstraat (1)			
21	Verdickt Paulien	Monty	1952
Oostdijk (5)			
14	Bogaerts Adophine	De Pikwerf	1954
29	Thoen Julia	Bij De Rosse	1937
56	De Decker Hendrik	Vera Cruz	1953
72	De Waegeneer Louis	De Sleepboot	1947
76	Vermeiren Maria	bij Marieke	1954
Oostvaarddijk (4)			
10	Van Muylder Martha	De Bollebaan	1947
13	Michiels Jaak	Drei Ster	1952
15	De Maeyer Gerarda	Sportkring	1952
18	Smets Jozef	Bij Jefke	1903
Oude Dendermondsestraat (7)			
32	Brems Alice	In de Bollebaan	1955
34	Biesemans R	Pilsor	1947
40	Pepermans Jan	Welkom	1936
54	Heremans Louis	De Volkswil	1953
56	De Pauw Maria	In't Smierke	1950
98	Van den Eede Marie	Café Sportief	1951
116	Van Neck Josephine	Café Sportwereld	1955
Oude Stationsplaats (1)			
02	Donckers Maria	Centry	1945
Overwinningsstraat (14)			
18	Van den Berghe Marie	Capelle	1951
26	Van de Wiele Eugenie	De Wolf	1954
32	Mertens Maria	De Vrije Tribuun	1954
41	Lambrechts Louiza	In't Nieuw Paradijs	1955
43	Van Engelgem Maria	Herleving	1954
45	Lenaerts Henri	Volksvriend	1949
75	Simon Julie	De Wip	
92	De Laet Louis	Café Welkom	1948
108	De Bruyne Jozef	Bij Den Bruine	1947
125	Drossaert Lea		1948
133	Louis	Vijvershof	1935
139	Van Doorslaer	Overwinning	1953
163	Verbesselt Florent	Volkswelzijn	1951
169	Thys Jan	Café Sportief	1939
Sasplein (3)			
02	Stevenheydens Mathilde	Welkom	1945
07	Vinck Virginie	Café Max	1949

09	Naegels Victor	Volkshuis	1951
	Smedts Sidonie	Jachtclub	1948
Schoolstraat (1)			
10	Addiers Anna		1944
Schoolweg (1)			
08	De Borger José		1952
Stapelstraat(1)			
25	Melis Jacoba		1953
36	Roelants Regina	Nief Willebroek	1946
Stationsplein (7)			
02	De Decker Leon	Hotel	1953
04	Weymans Maria	Den Bareel	1950
05	Andries Philomena	De Krotters	1955
06	Aerts Isidoor	Bevrijding	1946
18	Potoms Jozef	Drei Ster	1946
22	De Keersmaecker Leopold	Bij Pol	1940
32	Vinck Hendrik	Café 't Vinkje	1929
Stationsstraat(6)			
04	Van Gorp Pauline	Rits	1953
28	De Maeyer Rosa		1954
34	Van der Taelen M	In't Hoekske bij Moriske	1937
42	De Decker Jan	Het Bakkershuis	1927
106	Heeckhout Jeanne	Noorderbond	1954
128	Spruyt Jeanne		1954
Tonstraat (1)			
	Thijs Willem	Luna Rossa	1955
Vaartstraat (1)			
21	Huyghe Juliana	Café Drie Ster	1949
Veert (2)			
04	Gijsels Gustaaf	Bij Gijsels	1955
05	Olens Maria	Den Halt	1953
	Eyckmans Sofia		1955
Volksstraat (1)			
49	De Roovere Irma	De Krauw	1954
77	De Wever Emmerencia	Café Taxies	1954
Vrijheidsstraat (1)			
02	Van Neck Maria	Café Prior	1951
Westdijk (1)			
55	Janssens Elisa	't Blokske	1955
Westvaardijk (1)			
21	Mertens Julia	Café 't Welzijn	1939

Enkele slotbemerkingen :

Een totaal van 187 herbergen - in 45 Straten was minstens één herberg aan te treffen.

Straten met de meeste herbergen:

1	August Van Landeghemstraat	(17)
2	Appeldonkstraat	(16)
3	Overwinningsstraat	(14)

Het meest voorkomend Uithangbord :

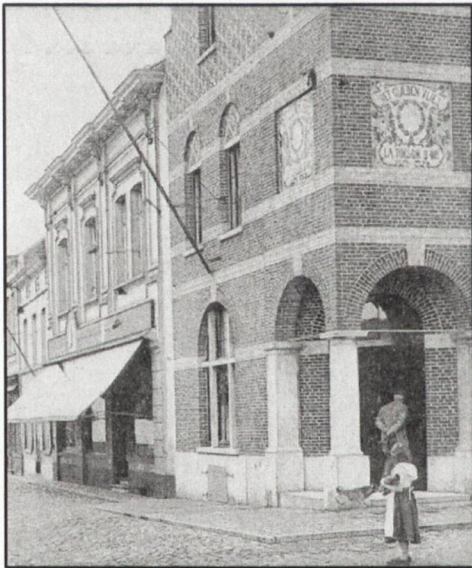
"Sportvriend(en)"

(7)

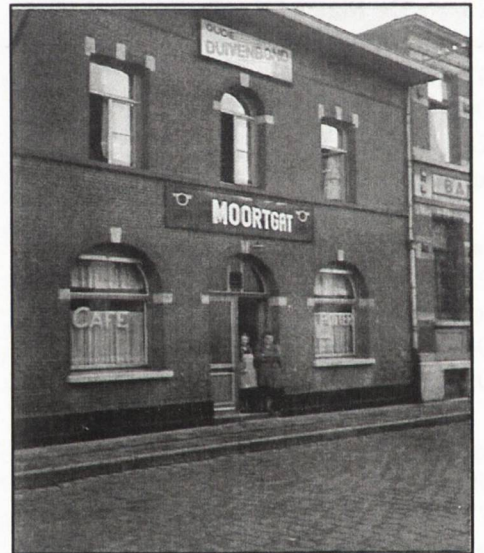
Door Gary Mantiërs

Café "Drij Ster Huis" aan het August Van Landeghemplein.

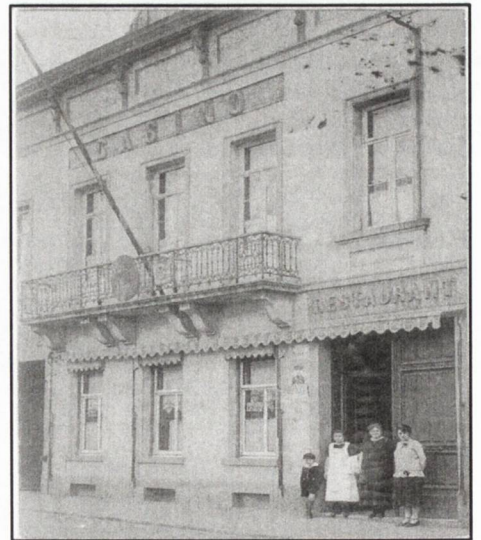
"Het Gulden Vlies" aan de Groene Laan.

"Het Duivenlokaal" in de Nieuwstraat

"De Vlaamse Leeuw" A. Van Landeghemstraat

Het "Casino" Groene Laan

Op 02 mei 1947 heeft Willebroek een eerste officiële Basketballclub “ KANGOEROES “

Op 02 mei 1947 werd de Willebroekse basketballclub “ Kangoeroes ” officieel boven de doopvont gehouden. De voornaamste doelstellingen van deze club kan u hieronder integraal uit hun toenmalige statuten in alle rust even nalezen :

1. Naam – Doel – Leden

- De clubkleuren zijn Rood-Wit.
- De zetel van de vereniging is bij dhr. Jan Steenackers, Steenweg op Dendermonde 1 te Willebroek.
- De vereniging heeft tot doel Basketball te spelen en die sport met alle middelen te propageren. Zij neemt zich tevens voor de ontwikkeling van de jeugd te bevorderen en bij te dragen tot het aanleggen van openbare speelpleinen.
- Er zijn twee soorten leden : spelende leden en steunende leden.

2. Bestuur

- De vereniging wordt beheerd door een bestuur, samengesteld uit 5 leden : voorzitter, ondervoorzitter, secretaris, verslaggever, beheerder van materieel en terrein.
- Het bestuur wordt op de algemene jaarlijkse vergadering telkens voor één jaar verkozen. Uittredende leden zijn herverkiesbaar.
- Alle spelende leden zijn stemgerechtigd.
- De verkiezing is enkel geldig als minstens de helft van het aantal leden er aan deelnemen.
- De verkiezing geschiedt bij geheime stemming en wel op de volgende wijze : elk aanwezig lid duidt op zijn stembrief 5 leden aan die hij als bestuurslid wenst te zien fungeren. De vijf leden die de meeste stemmen op hun naam verenigen, zijn verkozen en vormen het nieuwe bestuur.
- De verdeling van de bestuursfuncties wordt door de verkozenen onderling geregeld.
- Het ganse bestuur kan aftreden of één of meer leden kunnen te allen tijde ontslag nemen uit hun functie als bestuurslid. Op de eerstvolgende vergadering wordt dan in hun vervanging voorzien, volgens de regelen aangegeven in de vorige paragrafen van dit artikel, maar dan slechts voor het aantal te verkiezen bestuursleden.
- De voorzitter heeft tot taak te waken over de goede gang van zaken. Hij leidt de vergaderingen, handhaaft de orde, verleent het woord en zorgt voor een geordend verloop der debatten. Hij kan de vergadering schorsen of opheffen bij gebrek aan de nodige orde.
- De ondervoorzitter neemt het voorzitterschap waar bij afwezigheid van de voorzitter. Hij staat deze in zijn taak bij.
- De secretaris regelt de briefwisseling en beheert de gelden. Hij mag de vereniging geldig ontbinden. Hij legt ter gelegenheid van de Jaarlijkse Algemene Vergadering een financieel verslag voor. Een door de ledenvergadering aangeduide commissie controleert de boekhouding en verleent, na gedaan onderzoek ontlasting voor het verlopen boekjaar.
- De verslaggever maakt de verslagen op van elke vergadering en legt ze voor op de volgende vergadering.
- De algemene beheerder is verantwoordelijk voor het terrein en het materieel. Hij draagt er zorg voor dat de vereniging met alle door de Belgische Basketballbond voorgeschreven bepalingen in orde is.

Lidmaatschap – Bijdragen

- Spelende leden betalen 150 Fr – steunende leden betalen een minimum bijdrage van 50 Fr.
- Ieder die de wens uitdrukt lid te worden van de vereniging kan als dusdanig aangenomen worden tenzij er enig ander lid ernstige bezwaren tegen de aanneming van het nieuwe lid kan laten gelden.
- Een speler die zijn overgang naar een andere vereniging wil bekomen, dient daartoe een geschreven

aanvraag in te dienen bij het bestuur, waarin hij uitvoerig de reden opgeeft waarom hij die overgang wenst. Indien het bestuur de toelating weigert, dan zal de speler zijn transfert enkel kunnen bekomen een jaar na het einde van het seizoen, waarin hij zijn vraag om overgang deed.
Het lidmaatschap houdt op : - Als het lid 13 weken bijdrage schuldig is.- Als het lid uitgesloten wordt door het bestuur, uitsluiting die naderhand door de ledenvergadering moet bekrachtigd worden. - Als het lid ontslag aanbiedt.

4. Vergaderingen

- De Algemene Jaarlijkse Vergadering wordt gehouden in de laatste week van juli
- Op deze vergadering worden verkozen : - het bestuur – het selectiecomite – de trainer – de officiëlen : de kapiteins, de terreinafgevaardigden, de aantekenaars, de tijdopnemers. Tevens worden op deze vergadering de voorstellen tot wijziging van de statuten onderzocht en over hun aanneming of verwerping gestemd.
- De bestuursvergaderingen worden gehouden, telkens een bestuurslid de wens uitdrukt tot het houden ervan. De ledenvergaderingen worden bijeengeroepen bij besluit van het bestuur, telkenmale er beslissingen genomen moeten worden, die buiten de gewone bevoegdheid van het bestuur vallen.
- Voor alle stemmingen gelden volgende regels : - Een ledenvergadering kan enkel stemmen, indien minstens de helft van het aantal leden aanwezig is. Een besluit, ter stemming gebracht, wordt aanvaard indien minstens de helft plus één van het aantal aanwezigen het goedkeuren. De ledenvergadering heeft het recht het aftreden van het bestuur te eisen, indien minstens de drie vierden van het aantal leden aanwezig zijn en de twee derden van de aanwezigen bij geheime stemming het ontslag van het bestuur eisen.

5. Sancties

- Een speler regelmatig opgeroepen voor een wedstrijd die weigert te spelen of die zonder geldige reden afwezig is, wordt automatisch voor drie weken geschorst. Bij herhaling van zijn fout wordt telkens dezelfde sanctie toegepast, tenzij het bestuur een zwaardere straf oplegt, straf die tot uitsluiting kan gaan.

6. Selectiecomite – Spelers – Afgevaardigden - Oefenmeester

- Het selectiecomite bestaat uit drie leden : de oefenmeester, door zijn functie, en twee andere leden door verkiezing in de ledenvergadering.
- De leden van het selectiecomite worden verkozen volgens de regels vastgesteld zoals hierboven beschreven, betreffende de verkiezing van het bestuur, met dit verschil dat hier slechts voor drie leden gekozen wordt, waarvan de twee die het meeste stemmen behalen, te allen tijde zitting hebben in het selectiecomite, terwijl de derde, bij ontstentenis van een der anderen, als plaatsvervanger optreedt.
- De spelers moeten op alle trainingen aanwezig zijn. Zij moeten zich steeds, zowel op training als tijdens de wedstrijden naar de aanwijzingen van de trainer richten.
- Voor elke wedstrijd wordt een afgevaardigde aangeduid, die de ploeg vertegenwoordigt en die eventueel als officieel – tijdopnemer of aantekenaar optreedt.
- De oefenmester wordt op de jaarlijkse algemene vergadering aangeduid of in zijn functie bevestigd. Hij maakt deel uit van het selectiecomite.
- Hij kan te allen tijde ontslag nemen uit zijn functie of door de ledenvergadering uit zijn functie worden ontheven.

7. Sociale Inrichting

- Om de zes maanden moet elk regelmatig spelend of oefenend lid een medisch onderzoek ondergaan. De conclusies van de geneesheer betreffende de algemene gezondheidstoestand van de leden worden opgetekend benevens de redenen, waarom ze eventueel niet mogen spelen.
- Elk spelend lid is geldelijk verzekerd, van het ogenblik af, dat hij in het bezit is van een licentie afgeleverd door de Belgische Basketballbond. Deze verzekering dekt alle onkosten en uitgaven van de speler, zoals uitvoerig bepaald door de polis van de verzekeringsmaatschappij. De verzekeringspremie wordt door de vereniging betaald.

8. Ontbinding van de vereniging

- Van het ogenblik dat overgegaan wordt tot de ontbinding van de vereniging wordt het ganse materieel van de club ter beschikking gesteld van de Willebroekse scholen.
- Het kasbezit zal gestort worden aan een door het bestuur aan te duiden Willebroekse vereniging van openbaar nut.

9. Algemene Bepaling

- Alle gevallen, niet voorzien in een van de hierboven opgestelde artikels, worden beslist door het bestuur, dat zijn beslissing zal doen goedkeuren op de eerstvolgende ledenvergadering.

10. Voorlopige Bepalingen

- Broekjes en vareuses worden door de club aangekocht en blijven haar eigendom. Elke speler echter schiet het daartoe noodzakelijke geld voor, tot de kastoestand toelaat de terugbetalingen te doen

Kangoeroes enkele seizoenen later

Staande van links naar rechts : Albert De Nies, Hugo Haesaerts, Miel Jerome Crab, Vic Steenackers, Maurice Verbeeck.

Zittend van links naar rechts : Jean Mertens, Alfons Eeraerts, Mon De Maeyer, Edward De Boeck, Constant Crab, Jean Goovaerts , Lamberts

Enkele eindresultaten behaald in the fifties

Seizoen 1950-1951	4 ^e Afdeling	1 ^e (kampioen)	19	0	3	38 pt
Seizoen 1951-1952	3 ^e Afdeling	5 de	11	0	9	22 pt
Seizoen 1952-1953	3 ^e Afdeling	8 ^e	10	0	12	20 pt
Seizoen 1953-1954	3 ^e Afdeling	8 ^e	8	1	13	17 pt
Seizoen 1954-1955	3 ^e Afdeling	12 ^e	6	1	15	13 pt
Seizoen 1955-1956	4 ^e Afdeling	10 ^e	7	1	14	15 pt
Seizoen 1956-1957	4 ^e Afdeling	11 ^e	4	0	18	8 pt

Bronnen : -Belgische Basketball-Bond
- Ons Willebroek 03.08.1947
- Persoonlijk Archief

Gary Mantiërs

10 augustus 1947 – Een memorabele dag in de geschiedenis van Kangoeroes.

Om de knepen van het basketbalspel onder de knie te krijgen, oefende op de speelplaats van de Rijksmiddelbare School al geruime tijd een schaar geestdriftige jongeren. Oefeningen in techniek, tactiek en balvaardigheid vormden vaste onderdelen van hun trainingen, dewelke al enige maanden op hun terrein in de Herman Vosstraat doorgingen.

Om het plaatselijk sportminnend publiek de gelegenheid te bieden kennis te maken met deze nieuwe sporttak, hadden deze Willebroekse basketballers het plan opgevat om met één slag het hart van het grote publiek te veroveren. Als plaats van het gebeuren koos men de Willebroekse Handelsfoor uit die doorging in de Gemeentelijke Jongensschool, van 09 tot 17 augustus 1947.

En op zondag 10 augustus 1947 was het eindelijk zo ver ! Onder grote belangstelling speelden "De Kangoeroes" hun eerste match. Tegenstanders van dienst waren "De Nielse Rupelsneppen" Er werd bovendien gewonnen met 31-16 ! Buiten verwachting konden zij gans de wedstrijd door het publiek bekoren. Uitbinker van deze wedstrijd was Maurice Verbeeck die maar eventjes 22 punten voor zijn rekening nam.

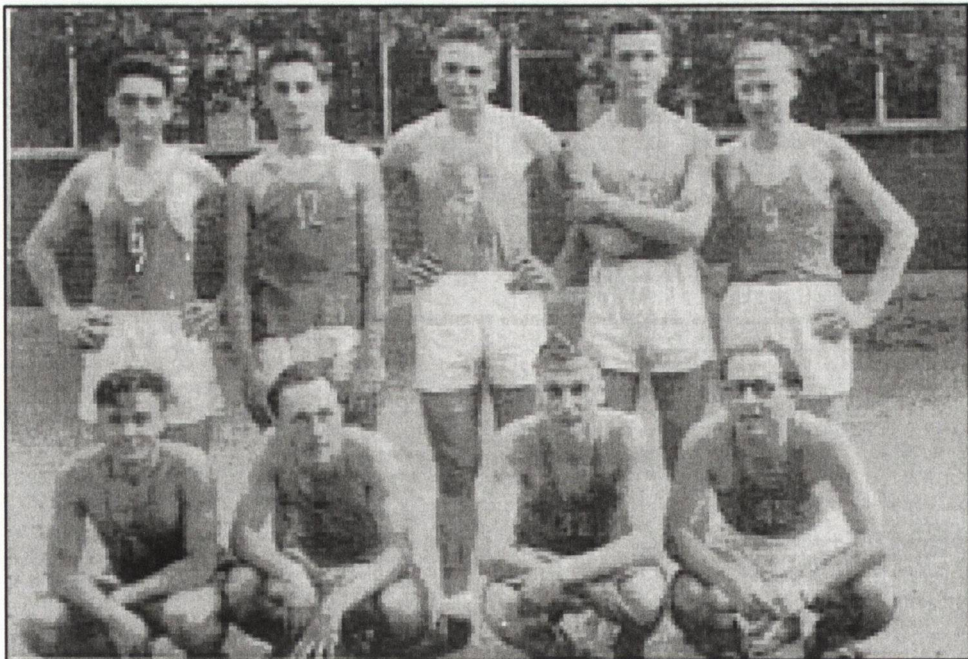
De andere punten werden aangetekend door Henri De Schutter (6), Jef Van Cauwenbergh (2) en Vic Steenackers (2). Tevens willen wij u die allereerste opstelling van de Willebroekse Basketballclub "Kangoeroes" niet onthouden : R.Blocteur, A.De Neys, L.De Roover, H. De Schutter, J.Ferket, V.Steenackers, J.Van Cauwenberg en M.Verbeeck.

Bovendien konden wij nog de hand leggen op één der allereerste foto's uit de beginperiode van de Willebroekse Kangoeroes. (Plaats van het gebeuren: de speelplaats van de Rijksmiddelbare School te Willebroek)

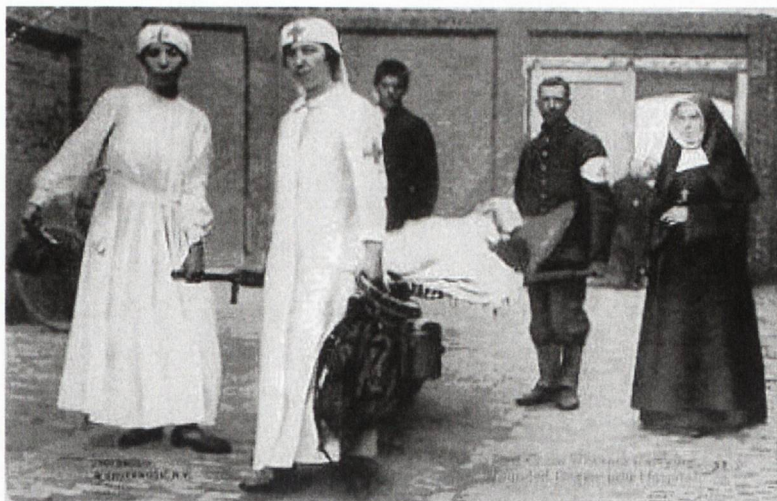
Wij herkennen staande van links naar rechts : Jef Van Cauwenbergh, Vic Steenackers, Maurice Verbeeck, Jean Ferket, Constant Crab.

Zittend van links naar rechts : Louis De Roover, Ture De Neys, Jerome Crab , en Bère De Neys.

Uit het archief van Gary Mantiërs.

WO I hospitaal van Willebroek

Members of the Belgian Red Cross aiding Ambulance Corps members in carrying a wounded Belgian bugler into the hospital at Willebroek, near Malines. (Deze tekst staat op de achterzijde van de kaart).

Vertaald: Leden van het Belgische Rode Kruis helpen leden v/h ambulancekorps bij het dragen van een gewonde Belgische hoornblazer in het hospitaal te Willebroek bij Mechelen.

De zuster rechts behoort tot de "Orde van de Zusters van het Heilig Hart van Maria"

Verzameling Eric Van Winghe

-----0-----

Alfons WILLEMANS, een genealoog en heemkundige uit het goede hout gesneden

Alfons behoorde tot de kleine groep van gedreven stamboomvorschers en heemkundigen die aan de wieg heeft gestaan bij het stichten van een werkgroep waaruit onze "Genealogische en Heemkundige kring Vaertlinck" is ontstaan.

Alfons Willemans werd geboren te Puurs op 30 juli 1934 als kind uit het gezin van schoolmeester Frans WILLEMANS X Bernardina COOLS.

Alfons trad te Willebroek op 28 maart 1957 in het huwelijk met Josée Temmerman.

Uit dit huwelijk werden drie dochters geboren : Ann, Gabrielle en Daniëlle.

Hij woonde te Willebroek in de C. Broeckmeyersstraat nr 1.

Alfons overleed te Bonheiden in het Imeldaziekenhuis op 27 februari 1998 na een slepende ziekte.

Zijn studies en opleiding

Na het afstuderen aan het Onze-Lieve-Vrouwcollege te Boom in de Grieks-Latijnse Humaniora (1952) trok hij naar het Sint-Jan Berchmanscollege te Antwerpen. Zeer bewust volgde hij daar het voorbereidend jaar op het ingangsexamen voor de Koninklijke

Militaire School (1953). Alfons wou immers carrière maken in het Belgisch Leger waarin hij dan ook uitstekend is geslaagd. Nu is het niet zo eenvoudig geweest om het van gewone schoolmeesterszoon te schoppen tot kapitein-commandant. Zware studies en doorgedreven psychische en fysieke oefeningen behoren er tot de dagelijkse kost.

Alfons was een doorzetter – nooit opgeven – was zijn leidmotief.

Een kort overzicht van zijn militaire loopbaan

In september 1953 slaagt hij in het ingangsexamen voor de KMS.

Op 24 september 1953 werd hij in dienst genomen in de hoedanigheid van KBO-KMS voor 3 jaar bij de landmacht.

Op 19 november 1953 werd hij toegelaten tot de KMS als leerling v/d 93ste promotie AW (Alle Wapens).

Reeds op 19 november 1953 werd hij benoemd tot korporaal en tevens gelijkgesteld met de graad van sergeant, waarin hij benoemd werd op 19 mei 1954.

Vier maanden later werd hij op 1 september 1954 benoemd tot adjudant en één jaar later, op 26 december 1955 volgde zijn benoeming tot onder-luitenant; ook op deze datum werd hij opgenomen in het kader der beroesofficieren alsmede in het korps der officieren van de Infanterie.

Op 4 januari 1956 volgde zijn eedaflegging en op 26 december 1959 volgde zijn benoeming tot luitenant. Op 26 december 1964 werd hij bevorderd tot kapitein en vijf jaar later, op 26 december 1969 volgde zijn benoeming tot Kapitein-Commandant.

Eenheden en functies

- 1) van 1-9-1956 tot 1957 : 5de Linie Bataljon, Kwartier Rumbeke, Soest (D) –(Plaatscommandant en 2de compagniecommandant)
- 2) van 1957 tot 1958 : Compagnie Hoofdkwartier – 4de Infanterie Brigade, Kwartier Adam, Soest (D) – Tpt-officier en 2de Compagniecommandant)
- 3) van 1958 tot 8-3-1964 : 5de Liniebataljon, Kwartier Rumbeke, Soest (D) (Commandant PL-verkenner en 2de Compagniecommandant)
- 4) van 9-3-1964 tot 8-1-1968 : Opleidingscentrum Nr 3, kazerne Majoor Blairon te Turnhout (Instructeur voor de kandidaat-onderofficieren en 2de Compagniecommandant)
- 5) van 9-1-1968 tot 16-2-1975 : Compagnie Administratieve Dienst, kazerne Dossin te Mechelen (Hoofd van de sectie personeel)
- 6) van 17-2-1975 tot 30-9-1985 : Ministerie van Landsverdediging, Hoge Directie Financiën, AFAE, Staf van de Financiële dienst, kwartier Koningin Elisabeth te Evere.

Van ambtswege op pensioen gesteld per 1 oktober 1985 als Kapitein-Commandant.

Alfons Willemans ontving meerdere eervolle onderscheidingen

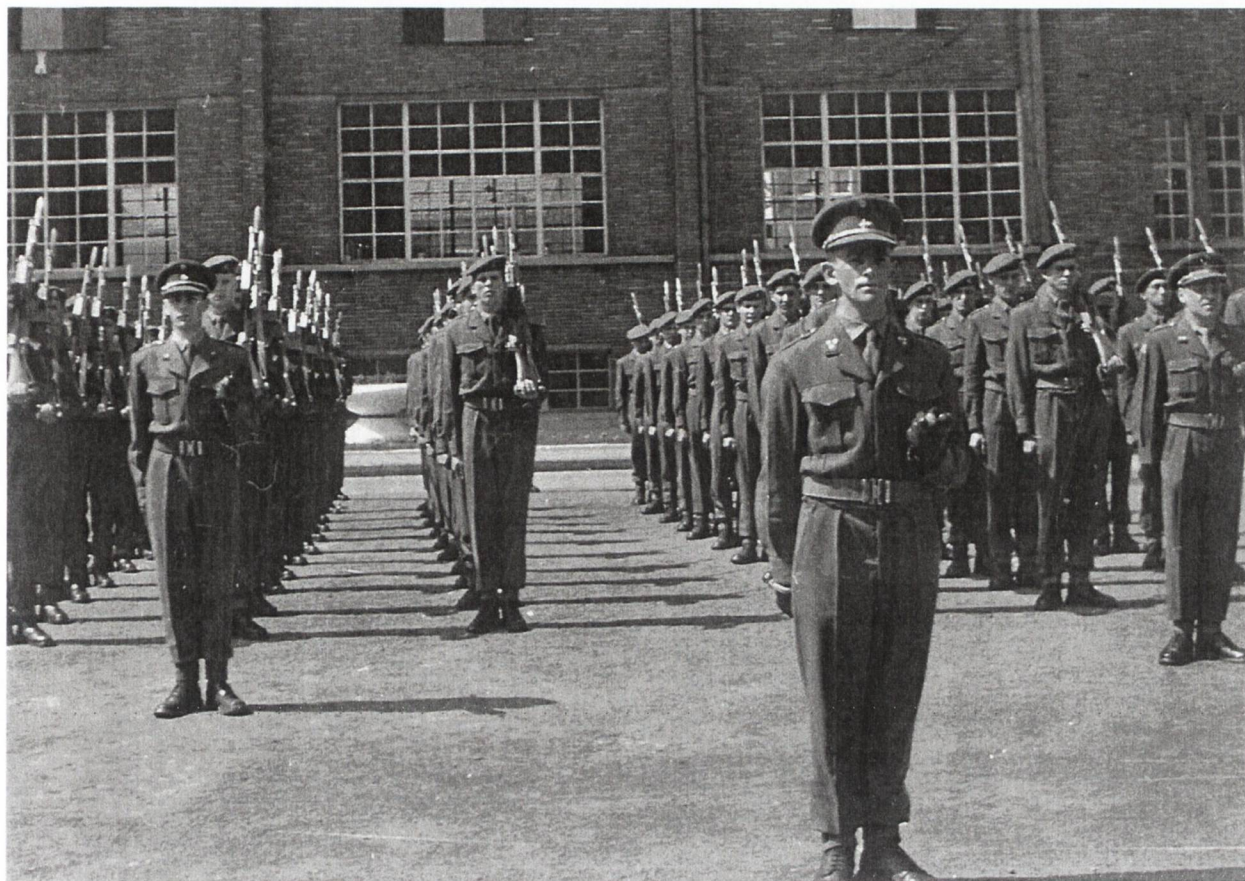
- a) het kruis van Ridder in de Kroonorde (1969),
- b) het kruis van Ridder in de Leopoldsorde (1974),
- c) het Militair kruis 2de klas (1978),
- d) het kruis van Officier in de Kroonorde (1979),
- e) het Militair kruis 1ste klas (1981).

Zijn ontspanning in genealogie en heemkunde

Talrijk zijn de opzoeken die hij deed in verband met het opstellen van stambomen en familiegeschiedenissen. Zo bestudeerde hij zeer nauwgezet de families Willemans, Cools, Peeters, Temmerman, Simon, ...

Alfons wilde absoluut zijn voorgeslacht kennen en weten waar zijn “Roots” te vinden waren.

Opzoeken in meerdere gemeente-, stads- en rijksarchieven, parochieregisters en notariële akten leverden hem een enorme schat aan gegevens op **die hij later zou verwerken om het geheel af te ronden.** Het heeft niet mogen zijn.

Alfons Willemans, op de voorgrond, als kapitein in de kazerne Majoor Blairon te Turnhout tijdens de vlaggegroet.

Niet alleen bij ons “Vaertlinck” werkte Alfons intens mee aan opzoekingen, het kopiëren en mee organiseren van genealogische en heemkundige avonden en voordrachten; hij was ook steeds ter beschikking van de Geschied- en Heemkundige Kring van Londerzeel.

Met zijn kennis van het oud-schrift en het Latijn beschikte hij over grote troeven. Voor vertalingen uit het Latijn kon men steeds bij Alfons terecht; zo heeft Alfons de inventaris gemaakt van het oud archief van de Kerkfabriek Sint-Genoveva van Steenhuffel alsmede de vertaling uit het Latijn van de stichtingsoorkonde van 1440 over de oprichting van de Kapellanie van Diepensteyn.

Bij ons in de kring “Vaertlinck” was Alfons altijd de spontane en gewillige helpende hand. Tijdens onze Genealogische en Heemkundige contactdagen te Breendonk in “Paepenheide” verzorgde Alfons met uiterste nauwkeurigheid de stand van het uitlenen van de ter inzage gestelde boeken. Dit gebeurde steeds vlekkeloos.

De notariële akten die wij in het Rijksarchief mochten uitpluizen, werden door Alfons met grote zorg behandeld.

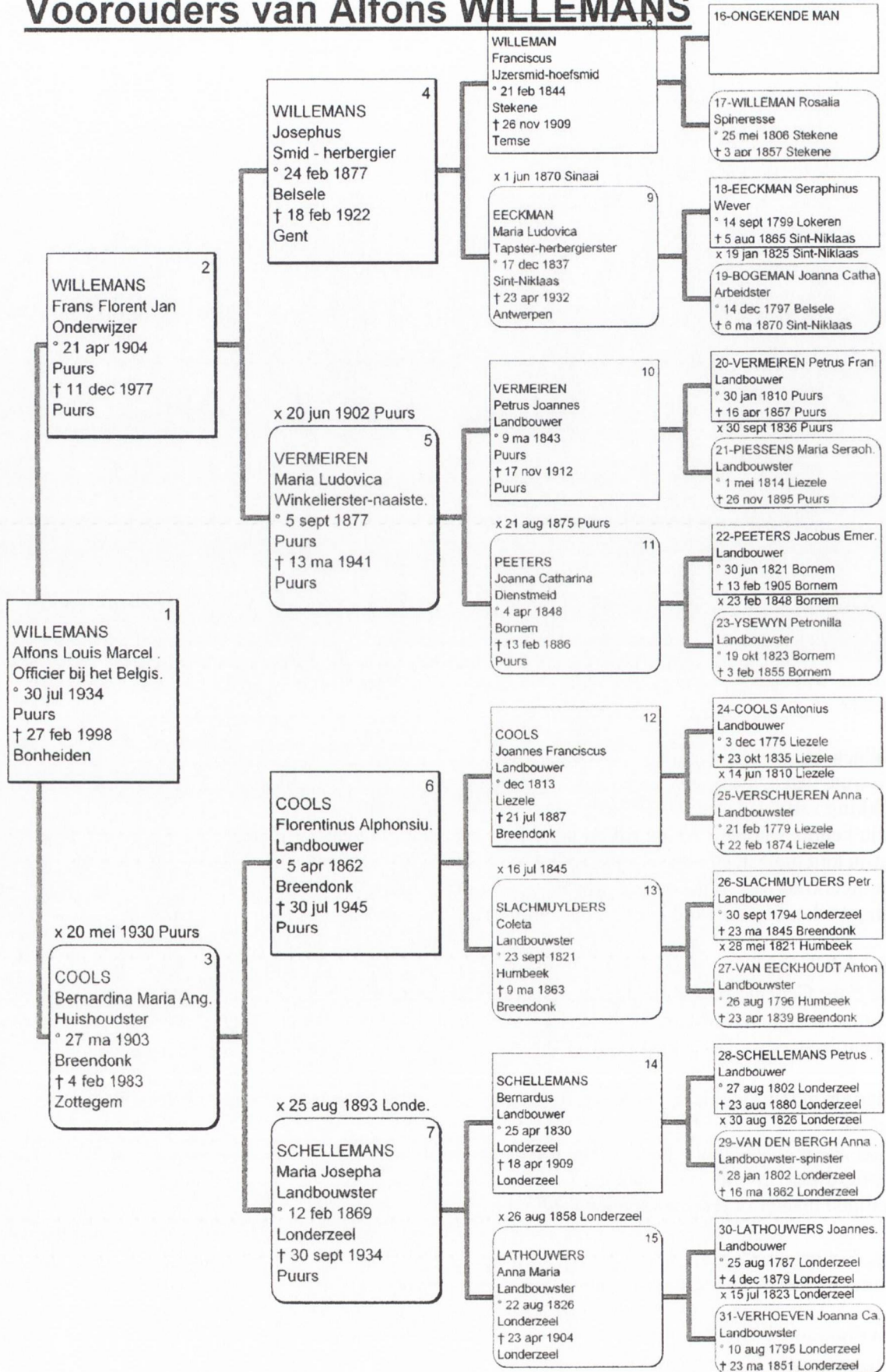
Elk blad werd met zachte hand omgedraaid om toch maar geen beschadigingen aan te brengen. Bekommerd dat hij was opdat anderen die deze boeken na hem zouden raadplegen toch maar geen beschadigde bladen of teksten zouden te zien krijgen.

Tijdens de bestuursvergaderingen gedroeg hij zich als een persoon die zich nooit opdrong maar wel steeds met heldere en goed doordachte voorstellen naar voor kwam.

Toen Alfons ons zijn lot meedeelde moesten wij hem bewonderen voor de moed waarmee hij het lijden, veroorzaakt door zijn ziekte, kon dragen.

Wij houden aan Alfons Willemans niets dan aangename en schone herinneringen over.

Voorouders van Alfons WILLEMANS

Gust Van Auwenis

DE WILLEBROEKSE "PRINSEN CARNAVAL"

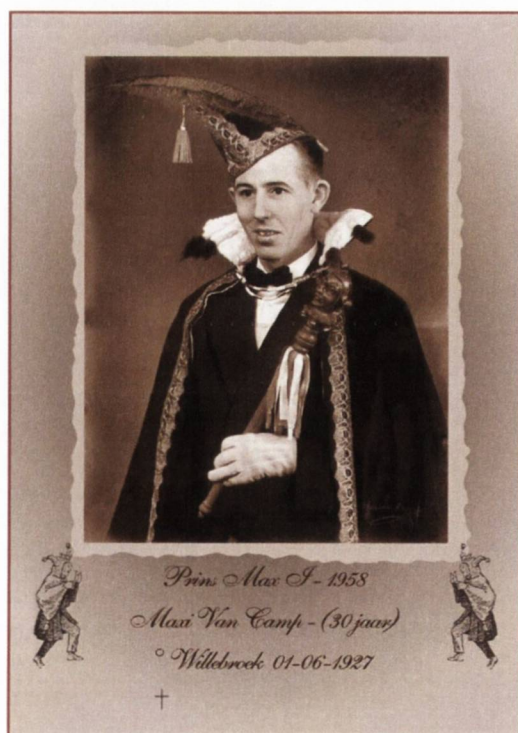
In Willebroek ging men pas in 1956 over tot het verkiezen van een "Prins Carnaval" en later ook een "Prinses Carnaval". Wij zullen dan ook in ons tijdschrift de "revue" laten passeren van de prinsen en de prinsessen en dit in chronologische volgorde van het jaar van hun verkiezing.

Prins Raf I (1956)

Prins Arthur I (1957)

Prins Max I (1958)

Prins Victor I (1959)

Foto's ter beschikking gesteld door François De Pauw.

Het Veer over de Rupel tussen Boom en Klein-Willebroek

Het veer over de Rupel tussen Boom en Klein-Willebroek werd ingericht nadat de Vaart van Brussel naar de Rupel in 1561 voltooid was. In het begin werd deze overzet gedaan ten nadele van het veer van Hellegat, dat vroeger het enige veer over de Rupel was.

De Aartshertog trok een voordeel uit dit veer, hij genoot immers de helft van de verpachting. Daarom, erbood hij ook, lieden of koopwaren tussen Boom en Klein-Willebroek over te zetten d.d. (20 augustus 1616), in het jaar 1647 werd het verbod hierop hernieuwd.

Uiteindelijk besloten de heer van Boom, Joris Boschart, en de heer van Willebroek, Jan Helman, om samen een overzetboot te laten bouwen, en deze boot samen met de toelating om een veer uit te baten, te verpachten en aldus elk een deel van de opbrengst te innen (1664).

Nochtans, rond 1698, bezorgde de staat hen moeilijkheden en in 1718 werd besloten dat het veer alleen ten voordele van de vorst zou verpacht worden.

Na nieuwe klachten van de heer van Willebroek werd hem, in 1790 door de rekenkamer van Brussel, de helft der pacht opnieuw toegewezen.

Ondanks de latere pogingen van de heren van Boom, bleef de pacht van de overzet het bezit van de vorst en van de heer van Willebroek tot aan de Franse omwenteling. Deze nieuwe administratie sloeg ook de veerdienst over de Rupel aan.

De pachter van het veer was volgens de bestaande verordening verplicht alle half uren, na een teken van de aankondigingsklok, over te varen. Dit werd echter niet altijd zo stipt nageleefd. De prijs van de overzet moest ook aangetekend worden :

“ aan elke bijzondere pachter is opgelegd

wederzijds den boord van de rivier een tafel aan een paal vast gemaakt, op welke in olieverf met grote letteren zal geschreven het tarief der verschuldigde rechten voor het overzetten der reizigers, rijtuigen, dieren en koopmansgoederen te plaatsen “

De inwoners van Boom en Willebroek moesten slechts de helft van de overzetprijs betalen, omdat er vele contacten bestonden tussen Boom en Willebroek, en omdat de inwoners van Boom en Willebroek aan de veerman grote diensten bewezen. Bij het overtrekken van soldaten en de daarbij behorende colonnes. De veerman was verplicht deze kosteloos over te varen.

Het Hollands bestuur wou dit voordeel voor “die” van Boom en Willebroek verminderen.

Men begon met die gunstprijs tot zondag en donderdag te beperken. Een weinig later werd ook de zondag afgeschaft, zodat de gemeenteraad van Boom er verzet tegen aantekende op 9 december 1819.

Het overvaren was niet altijd zonder gevaar, in de Rupel bevonden zich grote zandplaten, die bij lage tij zelf soms toelieten te voet over de bedding te gaan. De veerman was toen regelmatig verplicht een lange omweg te maken om aan de overkant van de rivier te geraken.

Nu en dan tekende men ook ongevallen op die veroorzaakt werden door de schepen die in en uit de " Vaart " te Klein-Willebroek kwamen en de Rupel op- of afdraaiden.

Bij wintertijd was de overzet soms zeer gevaarlijk door de vele ijsschollen. Lag de rivier bevroren, dan stak men er over op planken, door de veerman aangelegd. Wie deze houten baan gebruikte, betaalde de gewone overzetprijs. Dit moet wel een geestig zicht geweest zijn .

In 1828, toen men begon te denken aan het leggen van een brug over de Rupel, werd de vermoedelijke opbrengst berekend die er nodig was om de kosten te dekken van de pachter.

Voorbeeld:

de opbrengst van het overzetgeld.....	1070,-fr
de pachter betaalt aan zijn 3 gasten (schuitvalken)	1200,-fr
winst van de pachter en onderhoud.....	800,-fr

jaarlijkse ontvangst..... 3070,-fr

Tot vlak voor de bouw van de brug en haar voltooiing werd het veer over de Rupel tussen Boom en Willebroek door het amortisatie-syndicaat van het bestuur der domeinen openbaar verpacht. In de gemeentearchieven van Boom vindt men daarover volgende teksten

Op zaterdag 21 november 1829 zal ten verzoeke van de permanente commissie uit het amortisatie syndicaat ten overstaan van den notaris Hanegraef, residerende te Antwerpen en in tegenwoordigheid van den agent van het domein aldaar in het gemeentehuis te Boom worden overgegaan tot het verpachten van het veer over den Rupel tussen Boom en Willebroek.

De pachters zullen daarvan in gebruik komen op de 14 januari 1830.

De voorwaarden en het tarief der overzetgelden liggen ter inzage op de secretarij te Boom, en ten kantore van den ondergetekende in de Klarastraat nr 111 te Antwerpen.

De agent van het domein, D.Lap.

De aangebrachte voetnota vermeldt : " *Verpacht den 21st november 1829 voor de som van 2270 guldens Nederlands geld aan joannes Baptista De Heel* "

Eric Van Winghe

(naar " Boom in het verleden "van E.Steenackers)

Inhoudstafel : april – mei - juni 2006

Editoriaal.....	blz.	1
Vaertlinck brengt een bezoek aan het Fort van Liezele.....		2
Enige wetenswaardigheden omtrent het Fort van Liezele.....		3
Historiek v/h klooster der Dochters van Maria		5
Bier (deel 3).....		7
Carnaval te Willebroek.....		9
Genealogische dag te Breendonk		10
In Memoriam “Gaston Roggeman”		11
Willebroek, vroeger en nu		12
Bewogen tijden voor een Willebroekse excorsiste		13
Onze Willebroekse herbergen anno 1955.....		17
Willebroekse Basketballploeg de “Kangoeroes”.....		21
Alfons Willemans		25
Prinsen Carnaval te Willebroek.....		29
Het Veer over de Rupel tussen Boom en Willebroek.. ..		30

Werkten mee aan dit nummer :

Flor Cools - Paul Cools - Gary Mantiens - René Pattyn – Jan Peeters - Gust Van Auwenis - Eric Van Winghe en Marc Van Riet.

Samenstelling en lay-out : Gust Van Auwenis en Eric Van Winghe.

Alle rechten voorbehouden. Het overnemen van teksten kan slechts gebeuren na schriftelijke toelating van de auteur en mits vermelding van het tijdschrift, jaargang en nummer.

Elke auteur is individueel verantwoordelijk voor de inhoud van zijn of haar artikel.

Geplande activiteiten :

Dinsdag 21 maart : Nacht van de geschiedenis
Zaterdag 16 april : Geleide wandeling in het Broek van Blaasveld (historisch) (Org. Vaertlinck)
Zaterdag 29 en zondag 30 april : Kunstroute – Diverse lokaties in heel Willebroek (Ter Wijmen)
Zaterdag 6 mei : Geleid bezoek aan de abdij van Bornem (Org. Vaertlinck)
21 mei : Econcerto – Biezenweiden, Stuivenberglaan, Willebroek (Org. Natuurpunt)
10 juni (vanaf) : Ledentoonstelling Ter Wijmen. De Kapel in Klein-Willebroek

Nog te verkrijgen werken :

- Heraldiek, wapens kennen en herkennen – Uitg. Davidsfonds – 24 x 16 cm – 29,50 €
- Willebroekse huwelijken 1875-1891 – bewerkt door W. Mees en J. Vermant – A4 – 30,00 €
- Genealogisch repertorium Hingene – door Dirk Binon – A4 – 2 delen – 730 blz. – 25,00 €/deel
- Pastoor J. B. De Clerck en de Congreg. der “Dochters van Maria” door G. Van Auwenis – 25,00 €

I.S. verzekeringen nv

Coorens Ronny

GSM 0475 78 40 24
Fax / Tel.: 03 886 55 81
E-mail: delaroc@skynet.be

SOMERS DIRK

MEUBELEN ⇨ Stationsstraat 86
2830 Willebroek
Tel. 03/ 886 70 64

SPECIALIST SLAAPCOMFORT

THE BEST HARDWARE STORE IN BELGIUM

Dendermondsesteenweg 111 / bus 29
2830 Willebroek
Tel : 03/866.48.44
Fax : 03/866.48.45

Openingsuren :
maandag : Gesloten
dinsdag : 10 u. - 18u.
woensdag : 10 u. - 18 u.
donderdag : 10 u. - 18 u.
vrijdag : 10 u. - 18 u.
zaterdag : 10 u. - 18 u.

Gesloten op zondag en feestdagen.

BANKET

R

O

O

D

Kerkstraat 26

Willebroek

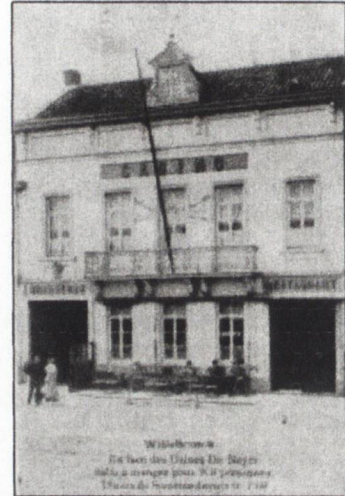
Tel. 03/886 65 09

CAFE - TAVERNE "CASINO"

Bij Chris & Patrick

Oud Sasplein 3, 2830 Willebroek
(aan de brug)
Tel 03/886 68 70 - dinsdag gesloten

Anno 1905

- VERZORGDE SNACKS
- BRUSSELE WAFELS
- PANNEKOEKEN
- DIVERSE BROODJES
- MILCKSHAKES
- IJSCOUPES
- VERSE FRUITSAPPEN

meubelen

Jozef VAN DEN BERGH n.v.

KEUKENS MICKO

Toonzalen : Brielen 5 – 2830 Willebroek-Tisselt
Tel. 03/886 66 03

Donderdag gesloten

OKAPI

UW PARTNER IN DE INFORMATICA

OKAPI is al 17 jaar dé informatica-zaak van de regio
met zowel een winkel als een business-to-business afdeling

computers - (draadloze) netwerken - printers - scanners - faxen
copiers - digitale fotografie - Telenet - ADSL - software - xbox
PDA - GPS - alle inktpatronen - alle toebehoren - buromateriaal
boekhoudpakketten : BOBsoftware, SAGE lijn 100, Cubic

Eigen technische dienst - Alle herstellingen

Stationsstraat 92-96 te Willebroek
tel. 03 886 90 46 fax. 03 886 06 75
info@okapi.be www.okapi.be

SELEXION®
JA, ER ZIJN NOG VAKMANNEN

POLAT

Turkse specialiteiten
Alle voedingsmiddelen

Guido Gezellestraat 38
2830 Willebroek

Tel. + Fax : 03/886.18.32

Openingsuren: 8.00 u - 20.00 u

Sluitingsdag: Donderdag

Open op zon- en feestdagen.

't Klokske

bij Elke

TEL : 03/886.97.96 (*Breendonk*)

lotto/dagbladen/schoolbenodigdheden

openingsuren :

ma : 06.30U - 12.30U / 13.30U - 18.30U

di : 06.30U - 12.30U / 17.00U - 18.30U

wo : 06.30U - 12.30U / 13.30U - 18.30U

do : 06.30U - 12.30U / 13.30U - 18.30U

vr : 06.30U - 12.30U / 13.30U - 18.30U

za : 08.00U - 12.30U / 13.30U - 16.00U

 KERREMANS & C°

Verzekeringen & Spaarbank

De beste keuze voor uw Verzekeringen, Leningen en Beleggingen !

Overwinningstraat 87
2830 Willebroek
Tel: 03/886.43.39
Fax: 03/866.57.02
C.D.V.: 40356

Guido, Steve & Kevin Kerremans

**WIE HEEFT HET
VOOR U
IN WILLEBROEK?**

KBC Bank & Verzekering
Dendermondsestwg. 17,
2830 Willebroek
tel. 03 860 75 30
fax 03 860 75 32

KBC Verzekeringen
• Spiessens & Partners bvba
A. Van Landeghemplein 1,
2830 Willebroek
tel. 03 866 17 38
fax 03 866 21 45

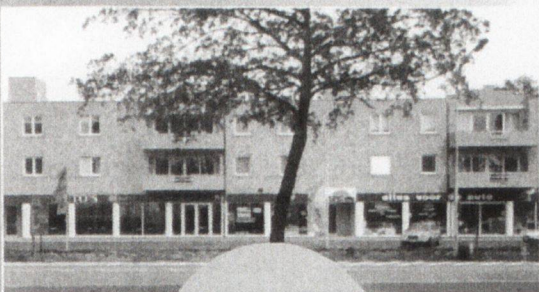

We hebben het voor u.

*Grote keuze in zijden
bloemen en planten*

*Groot assortiment
bloemen en
bloemstukken*

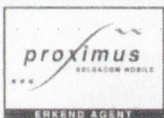
APC

AUTO PARTS CENTER BVBA **ALLE AUTO-ONDERDELEN**

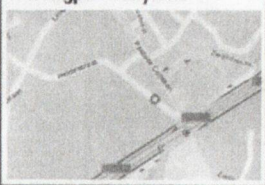
- Groot- en kleinhandel
- Car-hifi - GSM's - carkits - navigatiesystemen
- Alarmen - blinderen autoruiten
- Wisselstukken en onderdelen: remmen, filters, uitlaten, schokdempers, ...
- Allesdragers: skiboxen, sneeuwkettingen, ...
- Accessoires: uitbouwkits, verlagingskits, spoilers, sportluchtfilters, ...

Uw erkend Proximus Privileged partner

Vanaf vandaag kan u met uw GSM e-mails versturen, ontvangen of beluisteren. Raadpleeg www.proximus-interactive.be

Tracking systemen. Bezoek onze site:
www.gps-buddy.com

VERHUUR:
sneeuwkettingen - bagageboxen -
bekledingsreinigers

APC Willebroek bvba
Dendermondsesteenweg 212
2830 Willebroek

Tel.: 03/886 35 06 (2 lijnen)

Fax : 03/886 25 71

e-mail: apc.willebroek@yucom.be

Openingsuren : 8.30 - 12 u. / 13 - 18 u. • zat. : 9 - 12 u. / 13 - 16 u.

AD

WILLEBROEK

TEL. 03/886.41.30

DEXIA

B a n k

**DEXIA BANK Nieuwstraat
2830 Willebroek
03/860.72.90**

COIFFURE JOHNNY

De specialist voor Uw haarsnit voor gans het gezin.

Love is in the Hair

Dinsdag -> Mannendag (ook kinderen)
Zonder afspraak van 8u30 tot 18 uur.

Alle andere dagen normaal voor iedereen, dames – kinderen – heren

**Kerkstraat 32
Willebroek**

**Tel. 03/886.62.85
0475/40.32.29**

BETROUWBAARHEID DOOR ERVARING

ELEKTRISCHE HUISHOUDTOESTELLEN
VERWARMING GAS-HOUT-KOLEN-MAZOUT-...
SCHOUWEGEN
SANITAIR

HEYVAERT - DE CONINCK
Industrieterrein "De Veert" - Callaertstraat 37

2830 Willebroek - Tel. 03/886 82 11

HEYVAERT BART

Heindonksesteenweg 130

2830 Willebroek - Tel. 03/866 37 37

VERWARMING

AIRCO

SANITAIR

Dagblad- & boekhandel

Lottocentrum

Plankopie

Fotokopie (A0 formaat)

Ook in kleur

BUROTEK BVBA

Bureel-, teken- en
schoolbenodigdheden

Uitgebreid gamma merkartikelen

Breendonkstraat 1, 2830 Willebroek
03/886.86.66

VAN HOYWEGHEN
Overwinningstraat 19
2830 WILLEBROEK

UIT SYMPATHIE

ALAIN

MICROFILM – SCANNING

*Afdrukken van uw microfilms op papier
Overzetten van uw microfilms op CD of DVD
Al uw documenten op CD of DVD*

Res. Talmar III – Dendermondsesteenweg 111/B34 – 2830 Willebroek
TEL 03/866.25.25 – FAX 03/866.25.26
www.microfilmtechnik.com – microfilm.technik@skynet.be